

1 ЦАРІВ

Розділ: **1** 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
18 19 20 21 22

РОЗДІЛ: 1

Цар Давид постарівся, став ветхий деньми, і хоч як його загортали покривалами, не міг зігрітися.

² І кажуть йому його слуги: «Нехай би пошукали нашому добродієві цареві молоду дівчину, нехай би вона царя доглядала й слугувала йому й лежала б при його грудях в ложі, і буде тепло нашому добродієві цареві.»

³ От і шукали по всіх околицях Ізраїля гарну дівчину та й знайшли Авішагу, шунамійку, та й привели її до царя.

⁴ Дівчина ж була гарна-прегарна; вона доглядала за царем і служила йому, але цар не спізнав її.

⁵ Аж ось Адонія, син Хаггіти, запишавшись, почав говорити: «Я буду царювати!» Завів він собі колісниці, коні і п'ятдесят чоловіка, що бігли поперед ним.

⁶ Батько ж його поки жив, ніколи не картав його, запитувавши: «Навіщо ти так чиниш?» А був він також дуже гарний з виду. Мати породила його після Авесалома.

⁷ І був він у змові з Йоавом, сином Церуї, та з священником Евіатаром, і тягли вони за Адонією.

⁸ Та священник Цадок, Беная, син Єгояди, і пророк Натан, і Семей, і Реї, і Давидові хоробрі не були за Адонією.

⁹ Раз якось нарізав Адонія овець, волів і годованих телят коло Слизького Каміння, що біля джерела Рогел, і закликав своїх братів, синів царських, і всіх мужів юдейських, що служили в царя.

¹⁰ Пророка ж Натана, Бенаю, хоробрих і Соломона, брата свого, не закликав.

¹¹ Тоді Натан сказав до Ветсавії, матері Соломона: «Чи ти чула, що Адонія, син Хаггіти, став царем, а Давид, наш пан, навіть про те й не знає?

¹² Оце ж раджу тобі: Рятуй твоє життя і життя твого сина Соломона.

¹³ Піди до царя Давида й скажи йому: Чи ж не сам ти, мій пане-царю, заприсяг був твоїй слугині, казавши: Син твій Соломон буде царем після мене і він сяде на моєму престолі. Чому ж то Адонія став царем?

¹⁴ І оце, як ти ще розмовлятимеш із царем, я ввійду за тобою та й потверджу твої слова.»

¹⁵ Ввійшла Ветсавія до царя до покою - цар же був старезний, а Авішага, шунамійка, вслугувала цареві, -

¹⁶ припала (Ветсавія) на коліна і вклонилась цареві; цар запитав: «Чого бажаєш?»

- 17** Відказала йому: «Пане мій! Ти заприсяг був твоїй слугині Господом, твоїм Богом: Син твій Соломон буде царем після мене і сяде на моїм престолі.
- 18** А ось Адонія став царем, а ти, добродію мій, царю, про це й не знаєш.
- 19** Він нарізав багато волів, годованих телят і овець та й закликав усіх синів царських, священика Евіятара, та Йоава, начальника військ; Соломона ж, твого раба, не закликав.
- 20** А на тобі, добродію мій, царю, очі всього Ізраїля, щоб ти об'явив їм, хто сяде на престолі добродія мого, царя, після нього.
- 21** А то як тільки спочине мій добродій цар із своїми батьками я з моїм сином будемо злочинцями.»
- 22** Коли вона ще розмовляла з царем, увійшов пророк Натан.
- 23** І сказали цареві: «Ось пророк Натан.» Увійшов він до царя і вклонився цареві обличчям до землі.
- 24** Мовив Натан: «Добродію мій, царю! Чи це ти розпорядив: Адонія стане царем після мене і сяде на моїм престолі?
- 25** Бо сьогодні він зійшов у долину, нарізав багато волів, годованих телят і овець та й закликав усіх царських синів і військову старшину, й священика Евіятара; он вони їдять і п'ють перед ним, викликаючи: Нехай живе цар Адонія!
- 26** Мене ж, твого слугу, священика Цадока, Бенаю, сина Єгояди і твого раба Соломона не закликав.
- 27** Невже ж сталось це за наказом мого добродія царя, і ти не сповістив раба твого, хто, після тебе, сидітиме на престолі добродія мого, царя?»
- 28** І відповів цар Давид і сказав: «Покличте мені Ветсавію!» Увійшла вона до царя й стала перед ним.
- 29** Цар поклявся і сказав їй: «Так певно, як живе Господь, що визволив мене з усякої біди:
- 30** як заприсяг я тобі Господом, Богом Ізраїля, що син твій Соломон після мене буде царем і що він сидітиме на моєму престолі замість мене, так і зроблю сьогодні.»
- 31** Припала Ветсавія на коліна обличчям до землі й уклонилася цареві та й каже: «Нехай добродій мій, цар Давид, живе повіки!»
- 32** І повелів цар Давид: «Покличте мені священика Цадока, пророка Натана, і Бенаю, сина Єгояди.» Як же вони ввійшли до царя,
- 33** сказав їм цар: «Візьміть із собою слуг вашого пана, посадіть Соломона, мого сина, на мого мула, й завезіть його в Гіхон.
- 34** Там нехай помаже його царем над Ізраїлем священик Цадок із пророком Натаном. Тоді сурміть та й викрикуйте: нехай жиде цар Соломон!
- 35** Потім ви вийдете слідом за ним, і він увійде й сяде на моїм престолі й буде царювати над вами замість мене; бо я призначив його князем над Ізраїлем і над Юдою.»
- 36** Беная ж, син Єгояди, відповів цареві і сказав: «Амінь! Так нехай скаже і Господь, Бог пана мого, царя.
- 37** Як був Господь з моїм паном і царем, так нехай буде і з Соломоном, і нехай звеличить його престіл понад престіл мого пана, царя Давида.»
- 38** Тоді священик Цадок, пророк Натан, Беная, син Єгояди, вкупі з керетіями й пелетіями, посадивши Соломона на мула царя Давида, спустились і повезли його в Гіхон.

- ³⁹ Священик Цадок узяв рога з миром із намету та й помазав Соломона. І засурмили, і ввесь народ кликав: «Нехай живе цар Соломон!»
- ⁴⁰ Тоді народ піднявся позад нього, і грали люди на сопілках, і раділи так славно, що аж земля розпадалась від їхнього крику.
- ⁴¹ Почув це Адонія вкупі з запрошеними, саме коли скінчили бенкетувати. Почув також Йоав звук трубний та й каже: «Що це за шум розбурханого міста?»
- ⁴² Коли він говорив, надійшов Йонатан, син священика Евіятара. Адонія сказав: «Ходи сюди, ти - чоловік порядний, несеш напевно добру вістку.»
- ⁴³ Відповів Йонатан і сказав До Адонії: «Зовсім ні! Наш пан, цар Давид, зробив Соломона царем.
- ⁴⁴ Цар послав з ним священика Цадока, пророка Натана, Бенаю, сина Єгояди, керетіїв та пелетіїв, і вони посадили його на царського мула,
- ⁴⁵ а священик Цадок і пророк Натан помазали його в Гіхоні на царя, і звідти пішли назад з веселим криком, і зворушилось усе місто. Ось звідки галас, що ви чули.
- ⁴⁶ Соломон сів уже на царському престолі,
- ⁴⁷ і царські слуги приходили поздоровляти нашого добродія, царя Давида, і промовляли: Нехай твій Бог зробить ім'я Соломона славішим ніж твоє, і нехай возвеличить його престіл над престіл твій! І вклонився сам цар на своєму ліжку.
- ⁴⁸ Потім додав: Благословен Господь, Бог Ізраїля, що вчинив мені сьогодні так, що один з моїх сидить на моєму престолі, й очі мої це бачать.»
- ⁴⁹ Тоді всі, що їх закликав був Адонія, вжахнулись, повставали й порозходились, кожен у свій бік.
- ⁵⁰ Адонію ж обняв страх перед Соломоном; він устав і пішов, щоб ухопитися за роги жертовника.
- ⁵¹ І переказано Соломонові: «Он, Адонія, зо страху перед царем Соломоном, ухопив за роги жертовника та й каже: Нехай цар Соломон попереду мені заприсягне, що не стратить свого раба мечем.»
- ⁵² А Соломон на те: «Якщо покаже себе чесним чоловіком, то й волосинка з нього не впаде на землю. Як же знайдеться на ньому якась провина, мусить умерти.»
- ⁵³ І послав цар Соломон, щоб його взяли від жертовника; і він прийшов і вклонився перед царем Соломоном, а Соломон сказав йому: «Іди до свого дому.»

РОЗДІЛ: 2

Коли зблизилась для Давида година смерти, заповів він синові своєму Соломонові, кажучи:

- ² «Я йду оце дорогою, призначеною для всіх на світі; ти ж кріпися й покажи себе мужем.
- ³ Бережи накази Господа, Бога твого, ходи його путями, держи його установи, заповіді, присуди й приписи, як це написано в законі Мойсея, щоб тобі щастило в усьому, що чинитимеш, і всюди, куди обернешся;
- ⁴ щоб Господь справдив своє слово, що сказав був до мене: Якщо твої сини вважатимуть на свої вчинки, ходивши передо мною по правді усім своїм серцем і всією своєю душею, то не забракне у тебе ніколи спадкоємця на престіл Ізраїля.
- ⁵ Ти знаєш також, що зробив мені Йоав, син Церуї, що він заподіяв двом начальникам військ Ізраїля: Авнерові, синові Нера, та Амасові, синові Їтра; як він їх

убив, як під час миру пролив кров, мов на війні, і заплямив невинною кров'ю пояс, що у мене на бедрах, і взуття, що на ногах у мене.

⁶ Чини за твоїм розумом, але не дай, щоб його сивина зійшла в Шеол у мирі.

⁷ Синам же Барзіллая гілеадія яви ласку, щоб вони за твоїм столом їли, бо вони стали мені в пригоді, коли я втікав від брата твого Авесалома.

⁸ Є там при тобі Семей, син Гери, з роду Веніямина з Бахуріму; цей тяжко мене проклинав, як ішов я у Маханаїм, але тому, що він вийшов мені назустріч на Йордан, я заприсяг йому Господом, кажучи: Я не зітну тебе. -

⁹ Тож не зостав його без кари як чоловік мудрий, сам знаєш, що маєш йому зробити, щоб сивина його зійшла в Шеол у крові.»

¹⁰ І спочив Давид із своїми батьками, і поховано його в Давидгороді.

¹¹ Царювання ж Давидового над Ізраїлем було сорок років; в Хевроні він царював сім років, а в Єрусалимі тридцять три роки.

¹² І сів Соломон на престолі Давида, батька свого, і царство його вельми зміцніло.

¹³ Прийшов Адонія, син Хаггіти, до Ветсавії, матері Соломона. Вона спитала: «Чи мирний твій прихід?» Той відповів: «Мирний.»

¹⁴ І почав: «Маю говорити з тобою.» Каже вона: «Говори.»

¹⁵ Тоді він каже: «Знаєш сама, що царство було моє і що весь Ізраїль мав на думці зробити мене царем. Та тепер царство від мене перейшло й припало моєму братові, бо так Господь йому призначив.

¹⁶ Тепер же в мене одна тільки просьба до тебе; не відмов мені її.» І каже йому: «Говори.»

¹⁷ Він і каже: «Попроси царя Соломона, - а вже напевно він тобі не відмовить, - нехай віддасть за мене Авішагу, шунамійку.»

¹⁸ Каже Ветсавія: «Добре, я поговорю з царем про тебе.»

¹⁹ Як же ввійшла Ветсавія до царя Соломона, щоб говорити з ним про Адонію, цар підвівся, вийшов їй назустріч, вклонився перед нею та й сів на своєму престолі. Поставлено ослін і для царевої матері, і вона сіла з правого боку в нього,

²⁰ і каже: «Є в мене просьба невеличка до тебе, не відмов мені її.» І відповів їй цар: «Скажи лиш, мамо моя, я певно не відмовлю.»

²¹ Тоді вона каже: «Віддай Авішагу, шунамійку, за твого брата Адонію.»

²² І відповів цар Соломон матері: «Чого ти просиш Авішагу, шунамійку, для Адонії? Проси для нього й царства, бо він мій старший брат, для того ж має за собою священика Евіятара та Йоава, сина Церуї.»

²³ І поклявся цар Соломон Господом так: «Нехай мені це і те вдіє Бог, та ще й причинить, коли Адонія не на свою голову сказав те слово.

²⁴ Отож так певно, як живе Господь, що укріпив мене й посадив мене на престолі батька мого Давида та за своєю обіцянкою заснував для мене дім: сьогодні ж мусить умерти Адонія!»

²⁵ І дав цар Соломон наказ Бенаї, синові Єгояди, і вдарив його той, і вмер він.

²⁶ Священикові Евіятарові повелів цар: «Іди в Анатот у твій хутір, бо й ти заслужив на смерть. Та сьогодні тебе не страчую, бо ти носив ковчег Господа перед моїм батьком Давидом і все, що витерпів мій батько, терпів і ти з ним.»

²⁷ Так скинув Соломон Евіятара, щоб він не був більше священиком Господнім, і так справдилося слово Господнє, що Господь сказав був про дім Елі в Шіло.

²⁸ Якже чутка про те дійшла до Йоава, - а Йоав тягнув за Адонією, хоча він і не був

за Авесаломом, - то він утік в намет Господній і вхопився за роги жертовника.

29 І сповістили царя Соломона: «Йоав утік у намет Господній, он він коло жертовника.» Тоді Соломон послав Бенаю, сина Єгояди, з наказом: «Іди, забий його!»

30 Ввійшов Беная в намет Господній і сказав йому: «Такий царський наказ: вийди!» Той же відповів: «Ні, хочу тут умерти.» Приніс Беная відповідь цареві й каже: «Так сказав мені Йоав і так відповів.»

31 А цар йому сказав: «Зроби, як він вирік. Убий його й поховай. Так знімеш з мене й з моєї родини кров, що Йоав пролив безвинно.

32 Господь оберне його кров на його голову, бо він убив двох мужів, справедливіших і ліпших від себе; він стратив їх мечем: Авнера, сина Нера, начальника військ Ізраїля, й Амаса, сина Ітра, начальника військ Юди, так, що батько мій Давид і не знав про те.

33 Нехай їхня кров упаде на голову Йоава та його потомків навіки, а Давидові та його потомкам і його домові, і його престолові нехай буде мир від Господа повіки.»

34 І пішов Беная, син Єгояди, та й убив Йоава, й поховано його в його домі в пустині.

35 І поставив цар Бенаю, сина Єгояди, замість нього над військом, а священика Цадока поставив цар замість Евіятара.

36 Послав цар покликати Семея і сказав йому: «Збудуй собі будинок у Єрусалимі і живи в нім; не виходь нікуди звідти.

37 Коли ж вийдеш і перейдеш через потік Кедрон, то знай, що тобі смерть. Кров твоя впаде тобі на голову.»

38 Семей відповів цареві: «Добре! Як мій пан, цар, повелів, так і чинитиме раб твій.» І жив Семей довго в Єрусалимі.

39 Аж ось через три роки два раби Семея втекли до Ахіша, сина Маахи, гатського царя, і переказали Семееві: «Раби твої в Гаті.»

40 Зібрався Семей, осідлав свого осла та й пустився в дорогу в Гат до Ахіша шукати рабів своїх. Вернувся Семей і привіз рабів своїх з Гату.

41 Та Соломона сповістили, що Семей виходив з Єрусалиму в Гат і вже повернувся.

42 Послав цар покликати Семея та й каже йому: «Чи я ж не взяв з тебе Господньої присяги і не завірив тебе: в той день, як підеш звідси кудинебудь, мусиш - зятям собі те добре - вмерти? І ти відповів мені: Добре воно, те, що чую!

43 Чому ж ти не додержав присяги, що вирік перед Господом, і наказу, що я тобі дав?»

44 Далі сказав цар до Семея: «Сам ти знаєш, та й серце твоє відає все те зло, яке ти заподіяв батькові моєму Давидові. Нехай же Господь оберне твою злість на твою голову.

45 Цар же Соломон нехай буде благословен, і Давидів престол нехай стоїть твердо перед Господом повіки.»

46 Цар повелів Бенаї, синові Єгояди; той вийшов, ударив його й він умер. Так царська влада укріпилася в руці Соломона.

РОЗДІЛ: 3

Соломон посвоячився з фараоном, єгипетським царем. Він узяв за себе дочку фараона й привів її в Давидгород, покіл не скінчив будови свого палацу, храму Господнього й муру навкруги Єрусалиму.

- ² Тоді народ приносив жертви на узвишсях, бо до того часу не був іще збудований храм імені Господньому.
- ³ Соломон любив Господа і ходив в установах батька свого Давида, приносив і жертви та палив кадило на узвишсях
- ⁴ Пішов раз цар у Гівеон, щоб там жертвувати, бо то було найбільше узвишся, і тисячу всепалень приніс Соломон на тому жертovníку.
- ⁵ У Гівеоні з'явився Господь Соломонові вночі у сні. Бог сказав йому: «Проси, що маю тобі дати!»
- ⁶ Соломон відповів: «Ти зробив своєму рабові, моєму батькові Давидові, велику ласку за те, що він ходив перед тобою по щирості, по справедливості й правотою серця. Ти зберіг йому цю велику ласку й дарував йому сина, щоб сидів на його престолі, як воно і є нині.
- ⁷ А тепер, Господи, мій Боже, ти зробив царем раба твого замість батька мого Давида; та я ще дуже молодий, не знаю, як поводитися.
- ⁸ Раб твій обертається серед народу, що ти вибрав, такого великого народу, що його за многотою не можна ні злічити, ні порахувати.
- ⁹ Тож дай рабові своєму розумне серце, щоб він судив твій народ та розбирав між добрим та лихим, бо інакше хто зможе правити тим великим народом.»
- ¹⁰ Вподобав Господь, що Соломон просив цього.
- ¹¹ І сказав йому Бог: «За те, що ти просиш цього, що не просив для себе ні довгого віку, ні багатства, ні смерті твоїх ворогів, а просив розуму для себе, щоб уміти судити,
- ¹² то я вволю твою волю: дам тобі мудре і розумне серце, що нікого, як ти, не було перше тебе, ані після тебе не з'явиться.
- ¹³ А навіть дам тобі те, чого ти не просив: і багатство, і славу, так що рівні тобі не буде між царями, покіль віку твого.
- ¹⁴ А як ходитимеш моїми путями, пильнуючи моїх установ та моїх заповідей, як ходив батько твій Давид, то дам тобі й вік довгий.»
- ¹⁵ Прокинувся Соломон, аж то - сон. Повернувшись у Єрусалим, став перед ковчегом завіту Господнього і приніс усепалення й мирні жертви, і справив бенкет для всіх слуг своїх.
- ¹⁶ Тоді прийшли дві жінки блудниці до царя й стали перед ним.
- ¹⁷ Одна з них каже: «Прошу тебе, мій пане! Я й оця жінка живемо в одній хаті, і я породила при ній у тій хаті.
- ¹⁸ На третій же день, як я породила, злягла й ця жінка. Були ж ми удвох, нікого чужого з нами в хаті не було, лише нас двоє було в хаті.
- ¹⁹ І вмер синок цієї жінки вночі, бо вона його приспала.
- ²⁰ Встала вона посеред ночі, взяла мою дитину з-під мого боку, як слугиня твоя спала, та й поклала його до свого лона, свою ж мертву дитину поклала до мого лона.
- ²¹ Встала я вранці годувати мою дитину, - аж воно мертве. Та як придивилась до нього вранці пильно, бачу, що це не моя дитина, яку я породила.»
- ²² А друга жінка каже: «Ні, моя дитина жива, а твоя дитина мертва.» А та: «Ні, твоя дитина мертва, а моя жива.» І змагались отак перед царем.
- ²³ І сказав цар: «Ця каже: оце моя дитина, та, що жива, а твоя дитина мертва. А та каже: ні, твоя дитина мертва, а моя жива.»
- ²⁴ І повелів цар: «Подайте мені меча!» І принесли меча перед царя.

- ²⁵ Тоді цар наказав: «Розітніть живе дитятко на двоє та дайте цій половину й тій половину.»
- ²⁶ Каже тоді цареві жінка, дитина якої була жива, - бо серце її зворушилось із жалю за своїм сином: «Прошу тебе, мій пане! Нехай дадуть їй дитинку, нехай не вбивають!» А друга каже: «Нехай не буде ні мені, ні тобі! Розтинайте!»
- ²⁷ І розсудив цар: «Дайте тій першій живу дитину, не вбивайте. Та її мати!»
- ²⁸ Як же почув увесь Ізраїль про царський присуд, то всі сповнились пошаною до царя, бо зрозуміли, що в ньому була мудрість Божа, щоб судити.

РОЗДІЛ: 4

Отож став цар Соломон царем над усім Ізраїлем.

- ² А ось які були в нього старші урядовці: Азарія, син Цадока, священик;
- ³ Еліхореф та Ахія, сини Шіші, писарі; Йосафат, син Ахілуда, окличник;
- ⁴ Беная, син Єгояди, був над військом; Цадок і Евіятар були священиками;
- ⁵ Азарія, син Натана, був над начальниками округ, а Завуд, син Натана, був священиком і приятелем царським;
- ⁶ Ахішар був над палацом, а Адонірам, син Авди, над громадськими роботами.
- ⁷ Було в Соломона дванадцять начальників округ над усім Ізраїлем. Вони постачали цареві та його палацові харчі. Кожен мав постачати протягом одного місяця щороку.
- ⁸ Ось імена їхні: син Хура на Ефраїм-горах;
- ⁹ син Декера в Макаці, в Шаалвімі, в Бет-Шемеші, в Елоні, аж до Бет-Ханану;
- ¹⁰ син Хаседа в Аруботі, - він мав під собою Сохо та весь край Хефер;
- ¹¹ син Авінадава мав увесь Нафат Дор, - Тафат, Соломонова дочка, була його жінкою;
- ¹² Баана, син Ахілуда, мав під собою Таанах, Мегідо і весь Бет-Шеан, що коло Цартану під Ізраїлем, від Бет-Шеану до Авел-Мехоли, що коло Цартану;
- ¹³ син Гевера, в Рамоті гілеадському мав під собою оселі Яіра, сина Манасії, що в Гілеаді, й Аргов-край, що в Башані, 60 великих міст із мурами та мідяними засувами;
- ¹⁴ Ахінадав, син Іддо, у Маханаїмі;
- ¹⁵ Ахімац у Нафталі, - він теж узяв за себе Соломонову дочку Босмат;
- ¹⁶ Баана, син Хушая, в Ашері й в Алоті;
- ¹⁷ Йосафат, син Паруаха, в Іссахарі;
- ¹⁸ Семей, син Ели, у Веніяміні;
- ¹⁹ Гевер, син Урі, в Гілеад-околиці, в Сихон-землі, в аморійського царя, й Ога, башанського царя. Один начальник був у краї Юдейським.
- ²⁰ Юда та Ізраїль були численні, як пісок у морі; і їли вони й пили та веселились.

РОЗДІЛ: 5

Соломон правив над усім царством від ріки Ефрат до Філістимлянської землі і до єгипетської границі. Вони приносили данину і служили Соломонові, покіль віку його.

- ² Харчі ж Соломонові на кожен день були: 30 корців питльованої муки і 60 корців звичайної муки,
- ³ десять годованих волів, 20 волів з пасовиська, 100 овець, крім оленів, сарн і

сугаків, та годованої птиці.

⁴ Бо він панував над усією землею по тім боці Ріки від Тіфсаху до Гази, над усіма царями по тім боці Ріки, і мир був у нього навкруги по всіх границях.

⁵ Юда й Ізраїль жили собі безпечно, кожен під виноградиною своєю і під смоквою своєю, від Дану аж до Версавії, поки було віку Соломонового.

⁶ Було в Соломона 4000 переділів для коней до колісниць і 12 000 верхових коней.

⁷ Оті начальники округ - кожен свого місяця - обчислювали потреби царя Соломона і всіх тих, що мали доступ до столу царя Соломона; не допускали, щоб чогось бракувало.

⁸ Ячмінь і соломю для коней, до сідла й до тягла, теж доставляли вони на місце, де кожний був, згідно з його розпорядженням.

⁹ Наділив Бог Соломона також мудрістю і вельми великим розумом, і серцем широким, мов пісок на березі моря,

¹⁰ так, що мудрість Соломона була більша, ніж мудрість усіх синів Сходу, більша, ніж вся мудрість Єгипту.

¹¹ Був він розумніший від усіх людей; розумніший від Етана, езраїта, від Гемана, від Калкола й від Дарди, синів Махола. Слава про нього розійшлася по всіх народах навкруги.

¹² Він вирік 3000 приповісток, і 1005 пісень було в його.

¹³ Він знав говорити про дерева, від кедра на Ливані та й до іссопу, що виростає з муру; говорив і про четвероногого звіря і про птицю, і про повзуна, і про рибу.

¹⁴ І приходили з усіх народів послухати мудрість Соломона, і від усіх царів землі, що зачули про його мудрість.

¹⁵ Як же почув Хірам, цар тирський, що Соломона помазано царем на місце його батька, послав слуг своїх до нього, бо Хірам завжди був щирим приятелем Давида.

¹⁶ Послав також і Соломон до Хірама сказати:

¹⁷ «Ти знаєш сам, що батько мій Давид не спромігся збудувати дім імені Господа, Бога свого, через війни, бо вороги були з усіх боків, покіль Господь не поклав їх йому під ноги.

¹⁸ Тепер же Господь, Бог мій, дав мені мир навкруги. Нема у мене противника, нема ніякої небезпеки.

¹⁹ От і задумав я збудувати дім імені Господа, Бога мого, як сказав Господь моєму батькові Давидові, словами: Твій син, якого я посаджу на престолі твоєму замість тебе, - той збудує дім моєму імені.

²⁰ Тож повели, щоб нарубали мені кедрини на Ливані; мої слуги будуть разом з твоїми слугами, плату за твоїх слуг даватиму тобі, яку б ти не призначив; сам бо знаєш, що у нас нема нікого, що вмів би так дерево рубати, як сидоняни.»

²¹ Почувши Хірам слова Соломонові, зрадів вельми та й каже: «Благословен сьогодні Господь, що дав Давидові мудрого сина над цим великим народом!»

²² І послав Хірам до Соломона сказати: «Я вислухав, що ти просив у мене. Зроблю все, чого бажаєш із кедриною та кипарисом.

²³ Слуги мої провадитимуть їх з Ливану до моря, і я повелю плотами гнати їх морем до місця, що мені вкажеш; там повелю їх розібрати, і ти забереш собі; тільки ти вволиш мою волю і постачиш харчі для мого двору.»

²⁴ От відступив Хірам Соломонові кедрини та кипарису, скільки той забажав.

²⁵ Соломон давав же Хірамові 20 000 корців пшениці на харчування його двору і 20

мір оливи з битих маслин. Стільки давав Соломон Хірамові щороку.

26 Господь дав Соломонові мудрість, як обіцяв йому. Між Хірамом та Соломоном був мир, і вони обидва уклали союз між собою.

27 Цар Соломон наклав громадські роботи на увесь Ізраїль. 30 000 чоловік притягнуто до громадських робіт.

28 Він посилав їх на Ливан по 10 000 щомісяця, напереміну: по місяцю були вони на Ливані, а по місяцю вдома. Адонірам же був над громадськими роботами.

29 Було у Соломона також 70 000 носіїв і 80 000 каменярів у горах,

30 крім наставників, призначених Соломоном над роботою, щоб наглядали над робочим людом, а 3 300 було їх.

31 Цар дав наказ ламати величезне, дороге каміння, - каміння тесане, щоб закласти підвалини храму.

32 А тесали їх робітники Соломонові й Хірамові та гівлії, і наготовлювали дерево й каміння на будову храму.

РОЗДІЛ: 6

У 480 році по виході синів Ізраїля з Єгипетської землі, у четвертому році царювання Соломона над Ізраїлем, у місяці Зів, що є другим місяцем року, почав Соломон будувати храм Господеві.

2 А храм, що його збудував цар Соломон Господеві, був 60 ліктів завдовжки, 20 ліктів завширшки і 30 ліктів заввишки.

3 Притвір, що був перед «святим» храму, був 20 ліктів завдовжки, по ширині храму, й 10 завширшки, по довжині храму.

4 І поробив у храмі ґратовані лійкуваті вікна.

5 Він поставив до стін храму прибудову з поверхами, що йшла навколо стін храму, навкруги святого й всесвятого, і поробив світлиці навколо.

6 Нижчий поверх був 5 ліктів завширшки, середній 6 ліктів, а третій 7 ліктів завширшки, бо знадвору храму - навколо він поробив уступи, щоб балки не входили в сіни храму.

7 Як будовано храм, то каміння брали вже готове з каменолому, так що в храмі при роботі не було чути ні молота, ні сокири, ані гуку від якогось іншого залізного знаряддя.

8 Вхід до нижчого поверху був на правім боці храму, і круглими сходами входили до середнього поверху, з середнього до третього.

9 А як скінчив будувати храм, то вкрив його кедровими балками й дошками.

10 Він вивів прибудову до всього храму, кожний поверх 5 ліктів заввишки, і зв'язав її з храмом кедровим деревом.

11 І надійшло до Соломона таке слово Господнє:

12 «Щодо храму, який ти будуєш, то, коли ходитимеш у моїх установах і виконуватимеш мої присуди та пильнуватимеш усі мої заповіді, поведившись згідно з ними, - я справджу на тобі моє слово, що я сказав Давидові, батькові твоєму,

13 і житиму серед синів Ізраїля, і не покину народу мого Ізраїля.»

14 Так збудував Соломон храм і скінчив його.

15 Він облицював стіни храму зсередини кедровими дошками від підлоги в храмі аж до балок у стелі, - пообкладав ізсередини деревом, а підлогу храму вистелив

кипарисовими дошками.

16 Облицював також кедровими дошками задню частину храму на 20 ліктів, від підлоги до балок, і відділив її від храму для дебіру, тобто для всесвятого.

17 На 40 ліктів був храм, тобто святе перед всесвятим.

18 Кедрина в середині храму була оздоблена вирізьбленими плодами й квітами, що звисали. Все з кедрини, каміння не було видко.

19 Соломон поставив дебір у храмі на те, щоб там поставити кивот Господнього завіту. 20. Дебір (всесвяте) був 20 ліктів завдовжки,

20 ліктів завширшки і 20 ліктів заввишки; він обклав його щирим золотом і зробив кедровий жертovníк.

21 Соломон обклав храм усередині щирим золотом і простягнув завісу на золотих ланцюжках перед всесвятим, що вкрив золотом,

22 увесь храм обклав він золотом, увесь храм до кінця та й увесь жертovníк, що був перед всесвятим, покрити золотом.

23 У всесвятому зробив він двох херувимів з оливкового дерева, по 10 ліктів заввишки.

24 П'ять ліктів було одне крило херувима й 5 ліктів крило другого херувима, тобто 10 ліктів від кінця одного крила до кінця другого крила.

25 На 10 ліктів був і другий херувим. Обидва- херувими були однієї міри й одного вигляду.

26 Заввишки один херувим був 10 ліктів і стільки другий.

27 І поставив він херувимів серед внутрішньої частини храму. Крила ж херувими простягали так, що крило одного торкалось однієї стіни, а крило другого торкалось другої стіни; другі ж крила їх торкались крило об крило посеред храму.

28 Він укрити херувимів золотом.

29 А по всіх стінах храму навкруги вирізьбив подоби херувимів, пальм і квіток, що звисали, всередині й зовні.

30 А й підлогу внутрі й зовні вкрив золотом.

31 До входу у всесвяте зробив двокрилі двері з оливкового дерева, надвірок і одвірки були як п'ятикутник.

32 Зробив так само двокрилі двері з оливкового дерева і вирізьбив на них херувимів, пальми та квіти, що звисали, та й покрити їх золотом, тобто обклав херувимів і пальми розплосченим золотом.

33 Так само зробив і до входу у святе: одвірки з оливкового дерева, одвірки чотирикутні,

34 двокрилі двері з кипарисового дерева: обидві половини одних і других дверей відчинялись до себе й від себе.

35 І вирізьбив на них херувимів, пальми та квіти, що звисали, і вкрив їх золотом, що щільно приставало до різьби.

36 І обвів внутрішній двір стіною з трьох покладів тесаного каміння та одного покладу кедрових дощок.

37 У четвертому році, в місяці Зів, була закладена основа храму,

38 а в одинадцятому році, в місяці Бул - восьмий місяць року - скінчено храм у всіх його частинах і за всім його задуманим розподілом. Будував його Соломон 7 років.

РОЗДІЛ: 7

Свій палац будував Соломон 13 років і таким чином скінчив увесь дім свій.

² Він збудував свій палац із ливанського лісу, 100 ліктів завдовжки, 50 ліктів завширшки і 30 ліктів заввишки, на 3 рядах кедрових стовпів, а на стовпах були кедрові балки.

³ Зверху вкрито його кедровиною над боковими світлицями, що над стовпами, а стовпів було 45, по 15 у кожному ряді.

⁴ Віконних архитравів було 3 ряди, і 3 ряди вікон, вікно проти вікна.

⁵ Всі двері й вікна були чотирикутні, і вікно було проти вікна у 3 ряди.

⁶ Соломон зробив також і верхній ґанок із стовпами, 50 ліктів завдовжки і 30 ліктів завширшки, а спереду другий присінок з стовпами та повіткою.

⁷ Спорудив також ґанок для престолу, де робив суд, «судову світлицю», і вкрив її кедриною від підлоги аж під стелю.

⁸ Тим же робом споруджено будинок, де він жив, у другому дворі поза кружґанком. І дочці фараоновій, що взяв за себе Соломон, спорудив він будинок на зразок того кружґанку.

⁹ Все було з добірного каміння, обтесаного до розміру та обтятого пилою зсередини та ззовні, від підвалин аж до покриття, а ззовні аж до великого двору.

¹⁰ Підвалини теж були з добірного, величезного каміння, з каміння у 10 ліктів і у 8 ліктів.

¹¹ А зверху знову добірне каміння, тесане до міри, та кедрина.

¹² А великий двір обгороджено трьома рядами тесаного каміння й одним рядом кедрових дощок; теж і внутрішній двір Господнього храму і кружґанок палацу.

¹³ Цар Соломон послав по Хірама до Тиру.

¹⁴ Це був син удови з коліна Нафталі; батько ж його був у Тирі мідником; він був повний мудрости, розуму та знання у всякій мідній роботі. Прибув він до царя Соломона і робив усі роботи у нього.

¹⁵ Він вилляв два мідні стовпи; один стовп був 18 ліктів заввишки, а навкруги нього йшла поворозка у 12 ліктів, загрубшки на 4 пальці, а всередині був він порожній; так само й другий стовп.

¹⁶ Зробив два капітелі з литої міді, щоб покласти зверху на стовпах; 5 ліктів заввишки один капітель і 5 ліктів заввишки другий.

¹⁷ Зробив і дві сітки плетеної роботи, щоб покрити капітелі, що були зверху стовпів: одну на один капітель і одну на другий.

¹⁸ І зробив навколо два ряди гранатових яблук над сіткою, щоб покрити капітель, що над стовпами; те саме зробив і для другого капітелю.

¹⁹ А на капітелях, що на стовпах, був виріб на зразок лілеї; усе це разом 4 лікті заввишки.

²⁰ А були капітелі на обох стовпах також зверху коло опуклости, що була поза сіткою. Гранатових яблук було 200, у двох рядах навкруги на другому капітелі.

²¹ І поставив стовпи перед притвором святині; поставив стовпа праворуч і назвав його Яхін, і поставив стовпа ліворуч і назвав його Боаз.

²² Поверх стовпів був виріб, немов лілеї. Так викінчено роботу стовпів.

²³ Зробив і море, вилляте з міді, 10 ліктів від одного краю до другого, цілком кругле, 5 ліктів заввишки; шнур у 30 ліктів обіймав його навкруги.

²⁴ Попід краями його навколо йшли огірочки, по 10 на лікоть; вони оббігали море навкруги у два ряди; огірочки були вилляті тоді, коли й воно виливалось.

- ²⁵ Воно стояло на 12 волах: 3 дивились на північ, 3 на захід, 3 на південь, а 3 на схід; море було на них, а зади у всіх них були звернені до середини.
- ²⁶ Завгрубшки було воно у долоню, а край його схожий на край чаші. Виглядом же було воно, мов розквітла лілея. Воно містило у собі 2 000 батів.
- ²⁷ Зробив він і 10 мідних підніжків. Кожен підніжок був 4 лікті завдовжки, 4 лікті завширшки і 3 лікті заввишки.
- ²⁸ Підніжки ж зроблено так: на них були стінки, а між стінками виступи,
- ²⁹ на стінках між виступами були вироблені леви, воли й херувими; а на виступає, як над левами та волами, так і під ними звисали вінки.
- ³⁰ У кожному підніжку було 4 мідні колеса і мідні осі. На чотирьох його рогах були підпори, під умивальницею були підпори, вилиті поза вікнами.
- ³¹ Отвір від внутрішнього вінка до верху на 1 лікоть, отвір круглий, як і підніжки, і на отворі теж була різьба, але виступи були чотирикутні, не круглі.
- ³² Під виступами було четверо коліс, осі ж колеса були в підніжку, а кожне колесо було заввишки півтора ліктя.
- ³³ Колеса були зроблені, як колеса до колісниць: осі їхні, обіддя, спиці й дзвони - усе було вилите.
- ³⁴ Чотири підпори були під чотирма кутами кожного підніжка. Підпори й підніжок були вилиті суцільно.
- ³⁵ Зверху підніжка був кружок, увесь круглий, півліктя заввишки, а під підніжком були осі й виступи, вилиті суцільно.
- ³⁶ І вирізьбив на дощинках осей і виступів херувимів, левів та пальми, скільки було місця, з квітами, що навколо звисали.
- ³⁷ Так зробив він 10 підніжків; всі вони були суцільного виливу, однієї міри та одного вигляду.
- ³⁸ Потім вилив 10 мідних умивальниць. Кожна умивальниця містила сорок батів, кожна умивальниця була в 4 лікті, і кожна стояла на одному з десятих підніжків.
- ³⁹ Він розставив підніжки: 5 по правому боці храму і 5 по лівому боці храму; море ж поставив по правому боці храму, на південний схід.
- ⁴⁰ Зробив Хірам також кітли, лопатки й кропильниці. Так скінчив Хірам усю роботу, що виконав у царя Соломона для Господнього храму, а саме:
- ⁴¹ стовпів 2 й 2 круглі капітелі зверху на стовпах, і 2 сітки, які покривали обидва круглі капітелі, Що зверху на стовпах;
- ⁴² чотириста гранатових яблук для двох сіток; 2 ряди гранатових яблук для кожної сітки, щоб покрити закруглені капітелі на стовпах;
- ⁴³ десять підніжків і 10 умивальниць на підніжках,
- ⁴⁴ одне море і 12 волів під ним,
- ⁴⁵ і кітли, лопатки й кропильниці. Всесь посуд, що Хірам зробив цареві Соломонові для Господнього храму, був з блискучої міді.
- ⁴⁶ Цар звелів його вилити в йорданській долині, у формах з глинуватой землі, між Суккотом та Цартаном.
- ⁴⁷ Соломон установив увесь цей посуд. 3-за дуже великої кількості ваги міді не зважено.
- ⁴⁸ Соломон установив увесь посуд, що в храмі Господньому: золотий жертovníк, золотий стіл, на якому лежали приявні хліби;
- ⁴⁹ світильники з щирого золота - 5 праворуч і 5 ліворуч перед всесвятим; світичі,

квіти й щипці з золота;

⁵⁰ чаші, ножі, кропильниці, мисочки й кадильниці з чистого золота; завіси до дверних крил внутрішнього дому, тобто до всесвятого, і для дверних крил святого були з золота.

⁵¹ Скоро скінчено всі роботи, що цар Соломон звелів їх зробити для Господнього храму, він вніс святі дари Давида, свого батька: срібло, золото, й посуд, і склав їх у скарбницю Господнього храму.

РОЗДІЛ: 8

Тоді Соломон скликав до себе в Єрусалим усіх старших Ізраїля, усіх голів над колінами і князів ізраїльських родин, щоб перенести кивот Господнього союзу з Давидгороду, тобто з Сіону.

² Усі ізраїльські мужі зібрались до Соломона на свято в місяці Етанім, що був сьомий місяць.

³ Як же прибули старші Ізраїля, священики взяли кивот,

⁴ і понесли кивот Господній і намет зборів з усім святим посудом, що був у наметі. Священики й левіти несли їх.

⁵ Цар же Соломон і вся ізраїльська громада, що зібралась коло нього перед кивотом, жертвували з ним волів і овець, - стільки, що їм не було ні числа, ні ліку.

⁶ Священики внесли кивот Господнього завіту на його місце, в дебір храму, у всесвяте, під крила херувимів,

⁷ бо херувими простягали крила над місцем кивота і покривали зверху кивот та його носила.

⁸ А носила були такі довгі, що їх кінці можна було бачити з святині перед всесвятим, але знадвору не було їх видно. Вони там застаються по цей день.

⁹ В ковчезі не було нічого, крім двох кам'яних таблиць, що там поклав Мойсей на Хориві, коли уклав був Господь союз із синами Ізраїля по виході їх з Єгипетської землі.

¹⁰ Як же священики вийшли з святині, сповнила хмара храм Господній,

¹¹ так що священики через хмару не могли там стояти й служити службу; слава бо Господня сповнила храм Господній.

¹² Тоді Соломон промовив: («Господь установив на небі сонце»), а сам захотів у мряці пробувати.

¹³ Тим я й спорудив тобі дім на мешкання, місце, де ти повіки будеш жити.»

¹⁴ І обернувся цар лицем, і поблагословив усю ізраїльську громаду, під час коли ізраїльська громада стояла,

¹⁵ і сказав: «Благословен Господь, Бог Ізраїля, що виконав власною рукою те, що обіцяв був своїми устами моєму батькові Давидові, коли сказав був:

¹⁶ З того часу, як вивів я народ мій, Ізраїля, з Єгипту, не вибрав я міста ні в одному з колін Ізраїля, щоб мені збудовано дім, де перебувало б моє ім'я, а вибрав Єрусалим, щоб там перебувало моє ім'я, і вибрав Давида, щоб він був над моїм народом Ізраїлем.

¹⁷ Вже в мого батька Давида було на думці збудувати храм імені Господа, Бога Ізраїля,

¹⁸ та Господь сказав моєму батькові Давидові: Що ти задумав збудувати дім моєму

імені, це добра в тебе думка,

19 тільки ж не тобі будувати мені дім, а твоєму синові, що вийде з твого лона, - той збудує храм імені моєму, -

20 Господь справдив своє слово що сказав був: я бо вступив на місце Давида, мого батька, і сів на престолі Ізраїля, як сказав Господь, і збудував храм імені Господа, Бога Ізраїля,

21 і приладив місце на кивот, в яким є (свідectво) союзу Господнього, що він, Господь, уклав з нашими батьками, як вивів їх з Єгипетської землі.»

22 Став Соломон перед Господнім жертовником, перед усією громадою Ізраїля, зняв руки до неба

23 і промовив: «Господи, Боже Ізраїля! Нема Бога, що був би тобі рівня, ні на небі вгорі, ні на землі внизу. Ти бережеш завіт і милость слугам твоїм, що ходять перед тобою усім серцем.

24 Ти додержав слугі твоєму Давидові, моєму батькові, те, що обіцяв йому і що устами твоїми промовив, - те сьогодні справдив рукою твоєю,

25 Тепер же, Господи, Боже Ізраїля, дотримай слугі твоєму Давидові, моєму батькові, те, що обіцяв йому словами: Не переведеться у тебе передо мною той, що сидітиме на престолі Ізраїля, як тільки сини твої вважатимуть на свої вчинки та ходитимуть передо мною, як ти ходив передо мною.

26 Отже тепер, Боже Ізраїля, нехай справдиться, прошу, твоя обіцянка, що ти дав слугі твоєму Давидові, моєму батькові!

27 Чи ж Богові бо справді жити на землі? Таке ж небо і небо небес не можуть тебе вмістити! А що вже цей храм, що я збудував тобі!

28 Однак зглянься, Господи, мій Боже, на молитву й на благання слуги твого й вислухай взивання та мольбу, якими слуга твій оце сьогодні тебе молить.

29 Нехай очі твої споглядають уночі й удень на храм цей, на місце, про яке ти сказав: Ім'я моє буде там! - Вислухай молитву, якою слуга твій молитиметься на цьому місці!

30 Вислухай, благання слуги твого і народу твого, Ізраїля, коли вони будуть молитися на цьому місці. Вислухай з місця, де ти перебуваєш, з неба; вислухай і прости.

31 Коли хтось провиниться перед своїм ближнім, і той візьме на себе клятву, щоб спонукати й другого поклястися і він прийде, щоб поклястися перед твоїм жертовником у цім храмі,

32 то ти вислухай з неба і вчини суд над слугами твоїми: осуди винного, обернувши його переступ на його ж голову, а безвинного виправдай, воздавши йому за його правдою.

33 Коли твій народ Ізраїль буде розгромлений ворогом за гріхи перед тобою і повернеться до тебе та й стане хвалити ім'я твоє, та молитися й тебе благати в цьому домі,

34 то ти вислухай з неба і прости гріхи твого народу Ізраїля, і приведи їх назад у землю, що ти дав батькам їхнім.

35 Коли небо буде замкнене і не буде дощу за те, що согрішили проти тебе, і коли будуть молитись на цьому місці і хвалити твоє ім'я і каятись у своїх гріхах, бо ти їх упокорив,

36 то ти вислухай з неба і прости гріхи слуг твоїх і народу твого, Ізраїля. Вкажи їм добру путь, щоб нею простували, і пошли дощ на твою землю, що її дав ти твоєму народові у спадщину.

37 Коли настане голод на землі або чума, або посуха, або іржа, або сарана, або

черва, коли ворог тіснитиме його у власних воротах у його краї, або буде якась біда чи якась хвороба, -

38 всяку молитву, всяке благання чи то окремої людини, а чи всього народу твого, Ізраїля, коли хтось із них почує біль у серці і простягне руки свої до цього храму, -

39 то ти вислухай з неба, з місця, де перебуваєш, і прости; вчини й відплати кожному за його заслугою, ти, що знаєш його серце, - ти бо єдиний знаєш серце всіх синів людських, -

40 щоб вони боялись тебе по всі дні, покіль житимуть на землі, що ти дав батькам нашим.

41 Навіть як і чужинець, що не з твого народу, Ізраїля, прийде з далекого краю задля імени твого, -

42 бо чути буде скрізь про твоє велике ім'я, про твою руку потужну і про твоє простягнуте рамя, - як він прийде та й стане молитись у цім храмі,

43 то ти вислухай його з неба, з місця, де перебуваєш, і вчини все, чого чужинець проситиме у тебе, щоб усі народи на землі знали ім'я твоє та мали страх, як твій народ Ізраїль, та щоб зрозуміли, що твоє ім'я покоїться на цім храмі, що я збудував.

44 Коли народ твій вийде на війну проти ворога свого шляхом, яким його пошлеш, і молитиметься Господеві, повернувшись до міста, що ти вибрав, і до храму, який я збудував для імени твого,

45 то вислухай з неба його молитву і його благання, і заступися за його правом.

46 Коли ж согрішать проти тебе, - нема бо чоловіка, що не грішив би, - і ти, розгнівавшись на них, видаси їх на поталу ворогові і той займе їх у полон та й відведе їх у ворожу землю, чи то далеко чи близько,

47 і вони схаменуться в землі, куди їх зайнято в полон, і навернуться і будуть молитись до тебе у землі тих, що їх полонили, і говорити: Ми согрішили, ми вчинили несправедливо, ми робили зло! -

48 і коли обернуться до тебе усім своїм серцем й усією душею своєю в ворожій землі, куди їх зайнято в полон, і молитимуться до тебе, звернувшись до землі, що ти дав батькам їхнім, до міста, що ти вибрав, і до храму, що я збудував для імени твого, -

49 то вислухай з неба, з місця, де перебуваєш, їхню молитву і їх благання, і вчини їм правду.

50 Прости тоді твоєму народові, що согрішив проти тебе, усі його провини проти тебе і нехай змилюються над ними ті, що зайняли їх у полон, і змилосярдяться над ними,

51 бо вони - народ твій і твоя спадщина, що ти вивів з Єгипту, з залізної печі.

52 Нехай очі твої будуть відкриті на благання слуги твого і на благання народу твого, Ізраїля, щоб вислуховувати їх завжди, коли взиватимуть до тебе,

53 бо ти їх виділив собі як спадкоємство з-між усіх народів на землі, як об'явив через слугу твого Мойсея, коли виводив, Владико Господи, батьків наших з Єгипту.»

54 Як скінчив Соломон усю цю молитву й це благання до Господа, встав з-перед Господнього жертовника, де стояв навколішках з простягнутими до неба руками,

55 і, стоячи, поблагословив голосно всю громаду Ізраїля такими словами:

56 «Благословен Господь, що дав народові своєму Ізраїлю спокій, повнотою так, як обіцяв був. Ні одне слово не зосталось марним з усіх тих прекрасних обітниць, що дав через раба свого Мойсея.

57 Нехай же буде з нами Бог наш, як був і з нашими батьками. Нехай нас не покидає, нехай нас не відштовхує!

58 Нехай нахилить наші серця до себе, щоб ми ходили його путями та пильнували

його заповіді, його установи та його закони, що заповідав батькам нашим.

⁵⁹ Нехай ці слова, що я промовив у молитві перед Господом, будуть приявні вдень і вночі перед Господом, Богом нашим, щоб він день-у-день творив правду своєму слугі й своєму народові Ізраїлеві,

⁶⁰ щоб усі народи на землі зрозуміли, що тільки Господь - Бог, і ніхто інший.

⁶¹ Нехай наше серце буде суцільно віддане Господеві, Богу нашому, щоб ми ходили в його установах і пильнували його заповіді, як сьогодні.»

⁶² Після цього цар і весь Ізраїль принесли жертви перед Господом.

⁶³ Соломон приніс у мирну жертву Господеві 22 000 волів і 120 000 овець. Так цар і весь Ізраїль посвятили храм Господній.

⁶⁴ Того дня цар освятив середню частину двору перед храмом Господнім, бо там приніс він усепалення й офіри та жир мирних жертв, тому що мідяний жертвник, який стояв перед Господом, був надто малий, щоб умістити всепалення, офіри й тук мирних жертв.

⁶⁵ І справив Соломон того часу свято, і весь Ізраїль з ним, - величезний збір, що зійшовся від входу Хамату аж до єгипетського потоку, перед Господом, Богом нашим, 7 день, (а потім ще 7 день - 14 разом).

⁶⁶ На восьмий же день він відпустив народ. Вони хвалили царя й розійшлися по хатах, веселі та раді серцем з-за всього добра, що Господь учинив своєму слугі Давидові й своєму народові Ізраїлеві.

РОЗДІЛ: 9

Якже скінчив Соломон будову Господнього храму та царського палацу, і всього, що бажав зробити,

² об'явився йому Господь удруге так, як об'явивсь був у Гівєоні.

³ Господь сказав йому: «Вислухав я твою молитву і твоє благання, що ти приніс перед мене. Я освятив цей храм, що ти збудував, оселивши там навіки моє ім'я. Очі мої і серце моє будуть там на всі віки.

⁴ Тож як ходитимеш передо мною так, як ходив батько твій Давид, - у чистоті серця і в щирості, та чинитимеш усе, що я тобі заповідав, пильнувавши моїх установ і моїх наказів,

⁵ то я зміцню твій царський престол над Ізраїлем повіки, як обіцяв батькові твоєму Давидові словами: не переведеться у тебе той, хто сидітиме на престолі Ізраїля.

⁶ Коли ж ви й ваші діти відвернетесь від мене і не будете пильнувати заповідей та установ, що я виклав був перед вами, а підете та й іншим богам станете служити і перед ними припадати,

⁷ то я викоріню Ізраїля з землі, що дав їм, і оцей храм, що я посвятив імені моєму, відкину від обличчя мого, так що Ізраїль стане приказкою та посміховиськом в усіх народах.

⁸ Храм цей стане руїною. Кожен, хто проходитиме повз нього, здивується і буде посвистувати й питати: За що то Господь заподіяв таке цій землі й цьому храмові?

⁹ І йому відкажуть: За те, до вони покинули Господа, Бога свого, який вивів їх із Єгипетської землі, та що пристали до інших богів і припадали перед ними і служили їм, - за те наслав Господь на них усе це лихо.

¹⁰ Як же минуло 20 років, в яких Соломон звів обидві будівлі, - храм Господній і царський палац, -

- 11** Хірам, цар тирський, постачав Соломонові кедрове й кипарисове дерево, а й золото, скільки забажає було, - тоді цар Соломон дав Хірамові 20 міст в галилейській країні.
- 12** Вийшов Хірам із Тиру, щоб подивитись на ті міста, що їх дав йому Соломон, та й не подобались вони йому.
- 13** І каже він: «Що це за міста, що ти дав мені, брате?» І прозвано їх по цей день - земля Кавул.
- 14** Хірам же послав був цареві 120 талантів золота.
- 15** А ось те, що стосується робіт, які наклав цар Соломон, щоб збудувати храм Господній, свій палац, Мілло і мур єрусалимський, Хацар, Мегідо і Гезер.
- 16** Фараон, цар єгипетський, напав був і завоював Гезер і спалив його, а ханаанян, що жили в місті, вибив, та й віддав його в віно своїй дочці, Соломоновій жінці.
- 17** Соломон відбудував Гезер та нижчий Бет-Хорон,
- 18** Валаат і Тамар у пустині,
- 19** і всі міста - склади, що належали Соломонові, міста для колісниць, міста для коней і все те, що Соломон хотів збудувати в Єрусалимі, на Ливані й на всій землі, що була йому підвладна.
- 20** Усіх тих, що zostалися з аморіїв, хеттитів, перізіїв та євусіїв, що не були з синів Ізраїля,
- 21** і потомків їхніх, що після них zostалися у країні, що їх сини Ізраїля не могли вигубити, цар Соломон забрав до тяжких рабських робіт - по цей день.
- 22** З ізраїльтян же Соломон не зробив нікого рабом. Вони були у нього вояками, урядовцями, начальниками, старшинами та наказними над колісницями та кіннотою.
- 23** Ось наставники, що Соломон призначив над роботами: 550, що давали людям накази при роботі.
- 24** Скоро дочка фараонова перейшла з Давидгороду у свій власний, для неї збудований дім, Соломон заходився будувати Мілло.
- 25** Соломон жертвував тричі щороку всепалення і мирні жертви на жертovníку, що спорудив Господеві, і палив кадило перед Господом. Так він викінчив храм.
- 26** Цар Соломон набудував також і кораблів у Еціон-Гевері, що коло Елату, на березі Червоного моря, в Едом-землі.
- 27** Хірам послав на тих кораблях, разом із слугами Соломона, своїх слуг, моряків, що були обізнані з морем,
- 28** і вони прибули в Офір і взяли звідти 420 талантів золота, і привезли до царя Соломона.

РОЗДІЛ: 10

Цариця савська, почувши про славу Соломона, прибула випробувати його загадками.

2 Прибула вона в Єрусалим з великим почетом, з верблюдами, навантаженими пахощами, премногим золотом і дорогоцінним камінням. Прибувши до Соломона, бесідувала вона з ним про все, що мала на серці.

3 А Соломон дав їй відповідь на всі її питання. Не було нічого невідомого цареві, чого б він їй не вияснив.

4 Як же побачила цариця савська всю мудрість Соломона, палац, що збудував,

- ⁵ наїдки до його столу, житла його двораків, розміщення його слуг, їхню одежу, його підчаших та всепалення, що він приносив у Господньому храмі, то й не стямилась
- ⁶ і сказала цареві: «Правда було все те, що мені переказали в моїй землі про тебе й про твою мудрість.
- ⁷ Не хотіла я вірити тому, аж покіль прибула сама і побачила своїми очима. Та мені й половини не сказано! Мудрість твоя і заможність понад чутку, що до мене докотилась.
- ⁸ Щасливі жінки твої, щасливі оці твої слуги, що завжди стоять перед тобою і слухають мудрости твоєї.
- ⁹ Благословен Господь, Бог твій, що вподобав тебе і поставив тебе на престолі Ізраїля; а це тому, що Господь любить Ізраїля віковично, тому поставив тебе царем, щоб чинив ти суд і правду.»
- ¹⁰ І надарувала вона цареві 120 талантів золота і вельми багато пахощів та дорогоцінного каміння. Ніколи більше не прийшло стільки пахощів, як це надарувала цариця савська Соломонові.
- ¹¹ Та й Хірамові кораблі, що привозили золото з Офіру, привезли з Офіру дуже багато червоного дерева та дорогоцінного каміння.
- ¹² Цар зробив з червоного дерева поруччя до Господнього храму й до царського палацу, і гусла та гарфи для співців. Ніколи більше не приходило таке червоне дерево й не було його видно по цей день.
- ¹³ Цар Соломон дав цариці савській усього, чого жадала й прохала, понад те, що дарував їй як гостинець, гідний царя Соломона. І вона пустилась назад у дорогу в край свій, вона та її слуги.
- ¹⁴ Золото, що приходило до Соломона кожного року, важило 666 талантів,
- ¹⁵ крім того, що приходило від продавців, з прибутку від купців, від усіх царів арабських та від правителів країни.
- ¹⁶ Цар Соломон зробив 200 великих щитів з кутого золота, - 600 шеклів пішло на кожен щит, -
- ¹⁷ і 300 маленьких щитів із кутого золота, - 3 міни золота пішло на кожен щит, - і поставив їх у палац із ливанського дерева.
- ¹⁸ Цар зробив також великий престіл із слонової кости та оббив його щирим золотом.
- ¹⁹ Шість ступенів вело до престолу. Ззаду були на ньому голови волів, а з обох боків від місця сидіння були поруччя, коло них же стояло двоє левів.
- ²⁰ Стояло 12 левів на 6 ступенях з обох боків. Такого не було ні в якому царстві.
- ²¹ Увесь посуд, що з нього цар Соломон пив, був із золота, і все начиння в палаці з ливанського дерева було з чистого золота. Нічого не було зі срібла (срібло за Соломонових часів не цінилось),
- ²² бо в царя Соломона були таршішські кораблі на морі при Хірамових кораблях, і що 3 роки приходили таршішські кораблі й привозили золото, срібло, слонову кість, малп і пав.
- ²³ Цар Соломон багатством та мудрістю був найбільшим з усіх царів землі.
- ²⁴ Ввесь світ жадав бачити Соломона, щоб почути його мудрість, яку Бог йому вклав у серце.
- ²⁵ Кожен щороку приносив з собою гостинця: срібне начиння й золоте начиння, одіж, зброю, пахощі, коней та мулів.
- ²⁶ Соломон надбав також собі колісниця та коней; було у нього 1400 колісниць і 12

000 коней. Він розмістив їх по містах для колісниць і біля царя в Єрусалимі.

²⁷ Цар довів до того, що срібло в Єрусалимі стало таким звичайним, як каміння, а кедрове дерево таке численне, як сикомори, що в Долині.

²⁸ Коней виводив Соломон з Єгипту й з Кое. Царські купці брали їх із Кое за плату.

²⁹ За одну колісницю з Єгипту плачено 600 срібних шеклів, а за коня - 150. Так через них продавано їх усім царям хеттитським та арамейським.

РОЗДІЛ: 11

Цар Соломон полюбив, крім дочки фараона, багато чужоземних жінок: моавитянок, аммонійок, едомійок, сидонійок, хеттиток,

² з тих народів, про яких Господь сказав синам Ізраїля: «Не ходіть до них і вони до вас хай не ходять, бо інакше прихилять ваші серця до своїх богів.» Та Соломон прив'язався до них любов'ю,

³ і було в нього 700 жінок княжого роду ще й 300 наложниць, і жінки оті зіпсували його серце.

⁴ Коли Соломон постарівся, жінки його привабили його серце до чужих богів і його серце не було вже повнотою віддане Господеві, як серце його батька Давида.

⁵ От і пішов Соломон за Астартою, богинею сидоніїв, та за Молохом, гидотою аммоніїв.

⁶ І чинив Соломон зле в очах Господніх, і не був в усьому слухняний Господеві, як його батько Давид.

⁷ Ось тоді побудував Соломон на горі, що проти Єрусалиму, капище для Кемоша, гидоти моавитян, і для Молоха, мерзоти аммоніїв.

⁸ Подібно чинив він для всіх чужоземних жінок, що приносили воскурення й жертви для своїх богів.

⁹ Розгнівався Господь на Соломона за те, що він відхилив серце своє від Господа, Бога Ізраїля, який був явивсь йому два рази,

¹⁰ й наказав йому те: - не ходити за чужими богами; а що Господь йому наказав, того він не додержав.

¹¹ Тим Господь і сказав Соломонові: «За те, що ти так поведився і не пильнував мого союзу ані моїх установ, як я наказав тобі, то я вирву у тебе царство і віддам його твоєму слугі.

¹² Однак, заради батька твого Давида не вчиню я цього за твого життя; я вирву його з рук твого сина.

¹³ Та й не вирву всього царства: одне коліно дам синові твоєму заради слуги мого Давида та заради Єрусалиму, що я вибрав собі.»

¹⁴ Господь підняв противника на Соломона: Гадада едомія, з царського роду в Едомі.

¹⁵ Коли Давид розбив Едома, Йоав, начальник війська, що був пішов ховати мертвих, вибив усіх чоловіків в Едомі.

¹⁶ Йоав з усім Ізраїлем пробув там шість місяців, покіль не винищив усіх чоловіків в Едомі,

¹⁷ але Гадад з деякими едоміями, що були на службі його батька, втік у Єгипет; а був тоді Гадад ще малим хлопцем.

¹⁸ Вибрались були вони з Мідіану й прибули в Царан, а, взявши з собою людей з Парану, прибули у Єгипет до фараона, єгипетського царя. Той дав йому будинок і

визначив харчі; дав йому й землі.

19 Гадад здобув велику ласку в фараона, так що той віддав за нього сестру своєї жінки, сестру великої пані Тахпнеси.

20 І вродила йому сестра Тахпнеси сина Генувата, якого Тахпнеса виховала в фараоновому палаці, і жив Генуват у фараоновому палаці разом з дітьми фараона.

21 Як же почув Гадад у Єгипті, що Давид спочив з своїми батьками та що Йоав, начальник війська, помер, сказав тоді фараонові: «Пусти мене, піду в мій рідний край.»

22 Фараон же йому: «Чого тобі бракує в мене, що хочеш іти в рідний край?» Та цей відказав: «Але ж ні, таки відпусти мене.» І повернувся Гадад у свій край. Ось те лихо, що зробив Гадад: він ненавидів Ізраїля і був царем в Едомі.

23 Бог підняв на Соломона ще й другого противника, Резона, сина Еліяди, що втік був від свого пана Гададезера, царя совського.

24 Цей зібрав навколо себе людей і став отаманом ватаги, саме тоді, як Давид побив араміїв. Резон завоював Дамаск і осівся там та й царював над Дамаском.

25 Він був противником Ізраїля, покіль було віку Соломонового.

26 І Єровоам, син Навата ефраїмія з Цереди, - матір його звалась Церуа, була ж вона вдовиця, - урядовець Соломона, збунтувався проти царя.

27 А ось чому він збунтувався проти царя: Соломон будував Мілло, він замурував пролом у місті Давида, батька свого.

28 Єровоам же був собою чоловік дуже сильний; тож Соломон, бачивши, що юнак упорювався добре з своєю роботою, наставив його наглядачем над усіма таборами Йосифа.

29 Сталось же того часу, як Єровоам вийшов з Єрусалиму, то зустрів його в дорозі пророк Ахія з Шіло. Був він (Ахія) у новім плащі, і було їх лише двоє у полі.

30 Вхопив Ахія нового плаща, що мав на собі, роздер його на дванадцять шматків

31 і сказав до Єровоама: «Візьми собі десять шматків; так бо говорить Господь, Бог Ізраїля: Ось я вирву з руки Соломона царство і дам тобі десять колін.

32 Він матиме одне лише коліно заради слуги мого Давида й заради Єрусалиму, міста, що я вибрав з-поміж усіх колін Ізраїля,

33 він бо мене покинув і заходився поклонятись Астарті, богині сидоніїв, Кемошеві, богам моавитян, та Молохові, богам аммоніїв і не ходив моїми путями, щоб чинити те, що мені до вподоби, й щоб зберегти мої установи та мої заповіді, як Давид, його батько.

34 Але не з його рук візьму я царство, лише zostавлю його князем, покіль віку його, заради Давида, слуги мого, якого я вибрав і який пильнував мої заповіді та мої установи.

35 З рук його сина візьму я царство і дам його - 10 колін - тобі.

36 Синові ж його дам одне коліно, щоб Давид, слуга мій, по всі часи мав світло передо мною в Єрусалимі, в місті, що я вибрав собі, щоб пробувало там моє ім'я.

37 А тебе я беру, щоб ти царював над усім, чого твоя душа забажає, щоб був царем над усім Ізраїлем.

38 І як будеш слухняним у всьому, що я накажу тобі, і ходитимеш моїми путями та чинитимеш те, що мені до вподоби, пильнувавши мої установи та мої заповіді, як чинив Давид, слуга мій, то я буду з тобою і збудую тобі довговічний дім, як я збудував Давидові, і дам тобі Ізраїля.

39 Я впокорю тим потомків Давида, хоч і не назавжди.»

⁴⁰ Соломон хотів убити Єровоама, але Єровоам зібрався й утік у Єгипет до Шішака, царя єгипетського, і пробував у Єгипті до смерти Соломона.

⁴¹ Решту дій Соломона і все, що він чинив, а також його мудрість -записано в літописній книзі Соломона.

⁴² А царював Соломон у Єрусалимі над усім Ізраїлем 40 років.

⁴³ І спочив Соломон зо своїми батьками і поховали його в місті Давида, його батька, а замість нього став царем син його Ровоам.

РОЗДІЛ: 12

Ровоам пішов у Сихем, бо в Сихемі зібрався весь Ізраїль, щоб проголосити його царем.

² Скоро почув про це Єровоам, син Навата, - він був іще в Єгипті, куди був утік від царя Соломона, - то повернувся із Єгипту.

³ Послали за ним і прикликали його. Прибув Єровоам і вся ізраїльська громада і так сказали до Ровоама:

⁴ «Батько твій наклав на нас тяжке ярмо, ти ж полегши тепер нам тяжку службу твого батька і важке ярмо, що він наклав на нас, і ми будемо служити тобі.»

⁵ Він відповів їм: «Ідіть на три дні назад додому, а тоді прийдіть знов до мене.» І народ розійшовся.

⁶ Цар Ровоам порадився з старшими, що були на службі в його батька Соломона, за його життя, і спитав: «Яку відповідь радите мені дати цьому народові?»

⁷ Ті відповіли: «Коли ти сьогодні станеш слугою цього народу, будеш слугувати йому, поступишся йому і говоритимеш до нього приязними словами, то вони завжди будуть твоїми слугами.»

⁸ Та він відкинув цю раду, що раяли старші, і порадивсь із молодими, що вирости з ним, що йому служили.

⁹ Він спитав їх: «Що ви порадите мені відповісти цьому народові, який мені сказав: Полегши ярмо, яке наклав на нас твій батько?»

¹⁰ І відповіли йому молоді, що вирости з ним: «Ось як маєш відповісти цьому народові, що сказав до тебе: Батько твій наклав на нас тяжке ярмо, ти ж полегши нам його, - ось як маєш їм відповісти: Мій мізинець грубший, ніж крижі мого батька!

¹¹ Батько мій наклав на вас тяжке ярмо, а я додам до нього; батько карав вас бичами, а я каратиму вас скорпіонами.»

¹² Третього дня Єровоам і весь народ прийшли до Ровоама, як був повелів цар словами: «Прийдіть на третій день знова до мене.»

¹³ Цар відповів народові жорстоко, він покинув раду старших, що ті йому були дали,

¹⁴ і відповів до них так, як молоді пораяли: «Батько мій наклав на вас тяжке ярмо, а я додам до нього; батько мій карав вас бичами, а я каратиму вас скорпіонами.»

¹⁵ І не послухав цар народу, бо так судив Господь, щоб справдилося слово, яке висказав був Господь через Ахію з Шіло Єровоамові, синові Навата.

¹⁶ Як же побачив Ізраїль, що цар їх не послухав, дав народ цареві таку відповідь: «Що у нас спільного з Давидом? Нема в нас спадщини з сином Єссея! До своїх наметів Ізраїлю! А ти, Давиде, дбай про дім твій!» І розійшовсь Ізраїль по своїх наметах.

¹⁷ Але над синами Ізраїлів, що жили в містах Юди, царював Ровоам.

- 18** Цар Ровоам вислав Адонірама, начальника над поборами, але Ізраїль побив його на смерть камінням. Цар же Ровоам притьмом ускочив у колісницю, щоб утікати в Єрусалим.
- 19** Так відпав Ізраїль від Давидового дому - аж по цей день.
- 20** Як же довідались ізраїльтяни, що Єровоам повернувся, послали і покликали його на збори та й зробили його царем над усім Ізраїлем. Ніхто не пристанув до Давидового дому, крім одного коліна Юди.
- 21** Прибув Ровоам в Єрусалим і зібрав увесь дім Юди і все коліно Веніямина, 180000 добірних вояків, щоб воюватися з домом Ізраїля і щоб повернути царство Ровоамові, синові Соломона.
- 22** Та до Божого чоловіка Семея прийшло таке слово Господнє:
- 23** «Скажи Ровоамові, синові Соломона, цареві Юди, і всьому домові Юди та Веніямина та й решті народу:
- 24** Так каже Господь: Не вступайте на війну проти ваших братів, синів Ізраїля. Вертайтеся кожний додому: від мене бо так сталося.» Послухались вони слова Господнього та й повернулися з дороги, за словом Господнім.
- 25** Єровоам же укріпив Сихем на узгір'ї Ефраїма та й осівся там. Потім вийшов звідти й укріпив Пенуел.
- 26** Єровоам думав собі: «Царство може повернутись назад до дому Давида.
- 27** Як цей народ ходитиме в Єрусалим приносити жертви в Господньому храмі, то серце народу повернеться знов до свого пана Ровоама, царя Юди, і вони уб'ють мене й прийдуть знов до Ровоама, царя Юди.»
- 28** І порадившись, цар зробив 2 золоті бички і сказав до народу: «Годі вам ходити в Єрусалим! Ось твій бог, Ізраїлю, що вивів тебе з землі Єгипетської.»
- 29** І поставив одного в Бетелі, а другого в Дані.
- 30** Та це довело до гріха; і став народ ходити в Бетел, та до другого у Дан.
- 31** Єровоам спорудив храм на узвишші і настановив священиків з простих людей, що не були з синів Леві,
- 32** і встановив свято на п'ятнадцятий день восьмого місяця, яке відповідало святові, що справлялося в Юдеї. Він сам виходив на жертовник, що спорудив у Бетелі, щоб жертвувати бичкам, яких зробив. Настановив також у Бетелі жерців для узвиш, що їх побудував.
- 33** Він вийшов до жертовника, який спорудив у Бетелі, п'ятнадцятого дня восьмого місяця, що його по своїй волі призначив і встановив свято для синів Ізраїля, і вийшов до жертовника, щоб запалити кадило.

РОЗДІЛ: 13

Та ось, за словом Господнім, прийшов з Юдеї в Бетел чоловік Божий, саме тоді, як Єровоам стояв коло жертовника, щоб покадити,

2 і, на наказ Господній, крикнув проти жертовника: «Жертovníку, жертovníку! Так каже Господь: Ось домові Давида народиться син, на ім'я Йосія; він заріже на тобі жерців узвиш, що кадять на тобі, і палитиме на тобі чоловічі кістки.»

3 Того ж дня дав також знак словами: «Ось знак, що так сказав Господь: цей жертовник розсядеться, і попіл, що на ньому, розсиплеться.»

4 Як тільки цар Єровоам почув слово Божого чоловіка, що цей крикнув проти

жертovníка в Бетелі, простяг від жертovníка руку й повелів: «Схопіть його!» Але рука, що він простяг проти нього, всохла, і він не міг повернути її назад до себе.

⁵ Жертovníк же розсівся, і попів з жертovníка розсипався, на знак, який дав Божий чоловік за наказом Господнім.

⁶ Тоді цар звернувся до Божого чоловіка й сказав: «Ублагай, прошу, обличчя Господа, Бога твого, і помолися за мене, щоб моя рука знов повернулася до мене.» Виблагав Божий чоловік обличчя Господнє, і царева рука повернулася знов до нього і стала, як перше.

⁷ І сказав цар до Божого чоловіка: «Ходи зо мною до господи і покріпись, і дам тобі гостинця!»

⁸ Та Божий чоловік сказав цареві: «Хоч би ти давав мені половину твого дому я не піду з тобою; нічого не буду ані їсти, ані пити на цім місці,

⁹ бо так мені заповідано словом Господнім: не їстимеш, мовляв, ані не питимеш нічого і не повернешся тією дорогою, що йшов.»

¹⁰ От і пішов він іншою дорогою; не повернувся дорогою, якою прийшов у Бетел.

¹¹ Жив у Бетелі один старий пророк. Сини його прийшли та й оповіли йому все, що зробив Божий чоловік у Бетелі того дня, і слова, що він сказав цареві, вони теж оповіли своєму батькові.

¹² Батько спитав їх: «Яким шляхом пішов він звідси?» Сини вказали йому дорогу, якою пішов Божий чоловік, що був прийшов з Юдеї.

¹³ Він повелів синам: «Сідлайте мені осла.» І як осідлали йому осла, сів він на нього

¹⁴ та й поїхав слідом за Божим чоловіком і знайшов його, як він сидів під дубом.

Питає його: «Чи ти Божий чоловік, що прийшов з Юдеї?» Той відповів: «Я.»

¹⁵ І просить його: «Ходи зо мною та з'їси щось.»

¹⁶ Він же відповідає: «Не можу повернутися з тобою й піти до тебе, не можу нічого ні їсти, ні пити тут з тобою,

¹⁷ бо Господь мені наказав: Не їстимеш ані не питимеш нічого там і не повернешся дорогою, якою прийшов.»

¹⁸ І каже той йому: «Я теж пророк, як і ти, і ангел говорив мені на наказ Господній: Заверни його до себе в хату, щоб він щось із'їв і випив.» Так обманув він його.

¹⁹ Вернувся той до нього та й їв і пив у нього.

²⁰ Та ось коли вони були ще за столом, прийшло слово Господнє до пророка, що завернув його,

²¹ і закликав він до Божого чоловіка, що прийшов з Юдеї: «Так говорить Господь: За те, що ти спротивився Господньому велінню і не пильнував заповіді, яку заповідав тобі Господь, Бог твій,

²² а повернувся та їв і пив на місці, про яке він сказав тобі, щоб ти не їв і не пив там, - тіло твоє не ввійде до гробу батьків твоїх.»

²³ Після того, як той наївся й напився, пророк осідлав йому осла, і він від'їхав.

²⁴ Та як уже їхав, зустрів його в дорозі лев та й вмертвив його. І лежав його труп, простягнутий на дорозі, а осел стояв коло нього, стояв і лев коло трупа.

²⁵ Якже проходили люди мимо, побачили труп, простягнутий на дорозі й лева, що стояв коло трупа. Прийшли вони й розповіли про це в місті, де жив старий пророк.

²⁶ Почувши про це пророк, що завернув був його з дороги, сказав: «Це Божий чоловік, що спротивився Господньому велінню, тим і видав Господь його левові, що роздер його на смерть, за словом, що Господь сказав йому.»

- ²⁷ І сказав синам своїм: «Осідлайте мені осла!» Ті осіддали.
- ²⁸ Поїхав він і знайшов трупа, простягнутого на дорозі; осел же і лев стояли коло нього. Лев не жер трупа і не роздер осла.
- ²⁹ Підняв він трупа Божого чоловіка, поклав на осла та привіз назад. Отак прийшов старий пророк у своє місто, щоб оплакати та поховати його.
- ³⁰ Він поклав трупа до своєї гробниці, і плакали по ньому: «Ой братіку мій!»
- ³¹ А поховавши його, сказав він до своїх синів: «Як вмиру, то поховайте мене у гробниці, де поховано Божого чоловіка; коло його костей покладіть мої кості,
- ³² бо збудеться напевно слово, що він, на Господнє веління, крикнув проти жертовника в Бетелі та проти всіх капищ, що на узвишсях у містах самарійських.»
- ³³ Але й після цього не звернув Єровоам із своєї лихої дороги, а настановляв і далі з простих людей Жерцями на висотах. Хто тільки хотів, того призначав він жерцем на узвишсях.
- ³⁴ Оце ж і звело дім Єровоама до гріха, що призвів його до погибелі й заглади з лиця землі.

РОЗДІЛ: 14

- Т**ого часу занедужав Авія, син Єровоама,
- ² і каже Єровоам своїй жінці: «Візьми перевдягнися, щоб тебе не впізнали, що ти жінка Єровоама, та й піди в Шіло. Там є пророк Ахія, який напроорокував мені, що буду царем над цим народом.
- ³ Візьми з собою десять буханців хліба, коржиків і посуд меду та й піди до нього; він тобі скаже, що буде з хлопцем.»
- ⁴ Так і зробила жінка Єровоама: зібралась, прийшла в Шіло й увійшла в хату до Ахії. Ахія ж не добачав, бо у нього потемніли очі від старощів,
- ⁵ але Господь сказав до Ахії: «Ось іде жінка Єровоама, спитати тебе про свого сина, бо нездужає. Скажи їй те й те. Вона ввійде до тебе перевдягненою.»
- ⁶ Тож скоро Ахія почув її ходу у дверях, а вже каже: «Входь, жінко Єровоама! Для чого було тобі перевдягатись? Передано мені жорстоку вість для тебе!
- ⁷ Іди, скажи Єровоамові: Так каже Господь, Бог Ізраїля: Я підняв тебе з-між народу вгору і зробив князем над моїм народом Ізраїлем;
- ⁸ я вирвав з дому Давида царство, щоб дати його тобі, - ти ж не був таким, як мій слуга Давид, який пильнував заповіді мої і ходив за мною з усього серця, чинивши тільки те, що мені довподоби,
- ⁹ а чинив ти гірше, ніж усі, що були перед тобою, бо ж ти пішов і наробив собі інших богів, виливані подоби, щоб довести мене до гніву, і відкинув мене позад себе.
- ¹⁰ За те ось пошлю я лиху годину на дім Єровоама і викоріню в Єровоама усіх чоловіків, усіх рабів і вільних в Ізраїлі, і вимету дім Єровоама, як вимітають сміття, геть дочиста.
- ¹¹ Хто в Єровоама помре в місті, того жертимуть пси, а хто помре в полі, того клюватимуть птиці небесні, бо так говорить Господь.
- ¹² Ти ж устань, іди додому. Скоро вступить нога твоя у місто, хлопець умире.
- ¹³ Ввесь Ізраїль буде оплакувати його і поховає його, і він один з дому Єровоама зійде у гріб, бо в ньому одному з дому Єровоама Господь, Бог Ізраїля, найшов щось добре.

- 14** Господь поставить собі над Ізраїлем такого царя, який викоринить дім Єровоама.
- 15** Господь захитає Ізраїля, немов тростину, що хитається в воді; він вирве Ізраїля з цієї гарної землі, що дав батькам їхнім і розвіє їх поза Ріку, за те, що нарobili собі ашерів, приводили Господа до гніву.
- 16** Він видасть Ізраїля на поталу за гріхи Єровоама, які цей сам чинив і якими призводив до гріха Ізраїля.»
- 17** І пустилась жінка Єровоама в дорогу й прибула в Тірцу; та саме тоді, як переступила поріг дому, хлопець помер.
- 18** Поховали його, і ввесь Ізраїль оплакував його, за словом, що Господь сказав був через слугу свого, пророка Ахію.
- 19** Щодо решти дій Єровоама, як він воював і царював, то вони записані в літописній книзі царів Ізраїля.
- 20** А царював Єровоам 22 роки. І спочив він зо своїми батьками, а замість нього став царем син його Надав.
- 21** Ровоам, син Соломона, царював в Юдеї. 41 рік було Ровоамові, як став царем, і 17 років царював він у Єрусалимі, в місті, що Господь вибрав з усіх колін Ізраїля, щоб там перебувало його ім'я. Матір його звалась Наама, аммонійка.
- 22** Юдеї чинили зло в очах Господніх своїми гріхами, яких допустились, довели його до гніву більше, ніж батьки їхні,
- 23** бо й вони зводили собі узвишшя, кам'яні стовпи й ашери скрізь по високих горбах і під усяким зеленим деревом.
- 24** Були і гіеродулки у краю. Вони чинили всі гидоти тих народів, що Господь прогнав перед синами Ізраїля.
- 25** На п'ятому році царювання Ровоама двигнувся на Єрусалим Шішак, цар єгипетський,
- 26** і забрав скарби з храму Господнього і скарби з царського палацу. Забрав усе, забрав і всі золоті щити, що зробив був Соломон.
- 27** Замість них цар Ровоам зробив мідні щити і передав їх під догляд начальникам сторожі, що вартувала при вході в царський палац.
- 28** Кожний раз, як цар входив до Господнього храму, сторожа брала їх, а потім приносила назад у покої сторожі.
- 29** Решта дій Ровоама і все, що він чинив, записано в літописній книзі царів юдейських.
- 30** Увесь час була війна між Ровоамом і Єровоамом.
- 31** І спочив Ровоам зо своїми батьками, й поховано його в Давидгороді. Матір його звалась Наама, аммонійка. Замісто нього царював син його Авія.

РОЗДІЛ: 15

На вісімнадцятім році царювання Єровоама, сина Навата, почав царювати над юдеями Авія.

- 2** Він царював 3 роки в Єрусалимі. Матір його звалась Мааха, дочка Авесалома.
- 3** Він ходив у всіх гріхах батька свого, які той чинив перед ним, і серце його не було віддане Господеві, Богові його, як серце предка його Давида.
- 4** Та тільки заради Давида, Господь, Бог його, дав йому світич в Єрусалимі, зберігши його синів після нього й пощадивши Єрусалим;

- ⁵ Давид бо чинив правду в очах Господніх і, поки віку його, не відступав ні від чого, що велів йому Господь, (окрім поступку з хеттитом Урією).
- ⁶ (Поки віку його була війна між Ровоамом і Єровоамом).
- ⁷ Решта ж дій Авії та все, що він чинив, записано у літописній книзі царів юдейських. Була ж війна між Авією та Єровоамом.
- ⁸ І спочив Авія зо своїми батьками й поховано його у Давидгороді. Замість нього царював син його Аса.
- ⁹ На двадцятім році царювання Єровоама почав царювати Аса, цар юдейський.
- ¹⁰ Він царював 41 рік у Єрусалимі. Бабуня його звалась Мааха, дочка Авесалома.
- ¹¹ Аса чинив те, що Господеві було до вподоби, як предок його Давид.
- ¹² Він вигнав розпусників з краю і викинув усіх бовванів, що поробили його предки.
- ¹³ Навіть бабуню свою Мааху позбавив достоїнства Великої Пані за те, що вона зробила подобу Ашери. Аса порубав її подобу і спалив у Кедрон-долині.
- ¹⁴ Але узвишся не було знесено, хоч серце Аси й було віддане Господеві, поки віку його.
- ¹⁵ Він вніс у Господній храм присвяти свого батька і свої власні: срібло, золото й посуд.
- ¹⁶ Була ж війна між Асою і Ваасою, царем ізраїльським, поки віку їхнього.
- ¹⁷ Вааса, цар ізраїльський, двигнувся проти Юдеї й укріпив Раму, щоб ніхто не виходив і не входив до Аси, царя юдейського.
- ¹⁸ Взяв Аса все срібло й золото, що ще було зосталось у скарбниці Господнього храму та й скарбниці царського палацу, та й віддав його в руки своїм слугам, і послав їх цар Аса до Бен-Гадада, сина Тавріммона, сина Хезіона, царя араміського, що жив у Дамаску, і повелів йому сказати:
- ¹⁹ «Нехай буде союз між мною і тобою, як між моїм батьком та твоїм батьком! Ось я посилаю тобі гостинця сріблом і золотом. Зламай союз, що у тебе з Ваасою, царем ізраїльським, щоб він відступив від мене.»
- ²⁰ Послухався Бен-Гадад царя Аси і послав своїх військових отаманів проти ізраїльських міст, і завоював Йон, Дан, Авел-Бет-Мааху, увесь Кінерот, усю Нафталі-землю.
- ²¹ Якже почув про це Вааса, перестав укріпляти Раму й повернувся у Тірцу.
- ²² Тоді цар Аса скликав усіх юдеїв, не виключаючи нікого, і ті забрали з Рами каміння й дерево, що Вааса вживав для будови. Ними цар Аса укріпив Геву, що у Веніяміні, й Міцпу.
- ²³ Вся решта дій Аси, всі його подвиги та все, що він вчинив, і міста, що збудував, записані в літописній книзі царів юдейських. На старість він хворував на ноги.
- ²⁴ І спочив Аса зо своїми батьками, і поховали його в місті Давида, його предка. Замість нього царював його син Йосафат.
- ²⁵ Надав, син Єровоама, став царем над Ізраїлем на другому році царювання Аси, царя юдейського, і царював 2 роки над Ізраїлем.
- ²⁶ Він чинив таке, що Господеві не до вподоби, і ходив дорогою батька свого і в його гріхах, якими той увів у гріх Ізраїля.
- ²⁷ Та Вааса, син Ахії, з дому Іссахара, вчинив проти нього змову і вбив його у Гіббетоні, філістимлянському місті, коли Надав і весь Ізраїль облягали Гіббетон.
- ²⁸ Вааса вбив його на третій рік царювання Аси, царя юдейського, і став царем на його місці.

- ²⁹ Як тільки ж став царем, вибив увесь дім Єровоама, не залишив ні душі з роду Єровоама, до цілковитої заглади, за словом, що Господь сказав через слугу свого Ахію з Шіло,
- ³⁰ за гріхи, яких Єровоам допустився й якими ввів у гріх Ізраїля, та за обурення, до якого довів Господа, Бога Ізраїля.
- ³¹ Решта дій Надава і все, що чинив, записане у літописній книзі царів ізраїльських.
- ³² Була ж війна між Асою та Ваасою, царем ізраїльським, поки віку їхнього.
- ³³ На третьому році Аси, царя юдейського, став Вааса, син Ахії, царем над усім Ізраїлем, у Тірці, і царював 24 роки.
- ³⁴ Він чинив таке, що Господеві не доподобило, і ходив дорогою Єровоама і в його гріхах, якими той ввів у гріх Ізраїля.

РОЗДІЛ: 16

Тоді надійшло таке слово Господнє до Єгу, сина Ханані, проти Вааси:

- ² «Я підняв тебе з пороку та зробив тебе князем над моїм народом; ти ж ходив дорогою Єровоама і ввів у гріх народ мій, Ізраїля, щоб вони доводили мене до гніву своїми гріхами;
- ³ ось за це я змету геть Ваасу і його дім; я зроблю з твоїм домом те саме, що з домом Єровоама, сина Навата.
- ⁴ Хто в домі Вааси помре в місті, того жертимуть пси, а хто помре в полі, того клюватимуть птиці небесні.
- ⁵ Решта дій Вааси, і те, що він чинив, і його подвиги записані у літописній книзі царів ізраїльських.
- ⁶ І спочив Вааса зо своїми батьками, й поховано його в Тірці. Замість нього царював син його Ела.
- ⁷ Було також через пророка Єгу, сина Ханані, слово Господнє до Вааси і до його дому, не лише за все те зло, що він учинив перед очима Господа, прогнівивши його ділами рук своїх, - за що судилось йому те, що домові Єровоама, - але й за те, що винищив цей дім.
- ⁸ На двадцять шостому році (царювання) Аси, царя юдейського, став Ела, син Вааси, царем над Ізраїлем і царював у Тірці 2 роки.
- ⁹ Підданий його Зімірі, начальник над половиною колісниць, учинив змову проти нього. Саме як він упився у Тірці в господі Арци, головного над палацом у Тірці,
- ¹⁰ вломився туди Зімірі, напав на нього та й убив його, на двадцять сьомому році Аси, царя юдейського, та й сам став царем замість нього.
- ¹¹ Як тільки став царем і сів на його престолі, вигубив він увесь дім Вааси, не залишив нікого з чоловічої статі, ні одного родича-месника, ані друга.
- ¹² Так винищив Зімірі увесь дім Вааси за словом, що Господь сказав був проти Вааси через пророка Єгу,
- ¹³ за всі гріхи Вааси й за гріхи сина його Ели, які вони самі чинили й якими вводили в гріх Ізраїля, що доводив до гніву Господа, Бога Ізраїля, своїми бовванами.
- ¹⁴ Решта дій Ели і все, що він чинив, записане в літописній книзі царів ізраїльських.
- ¹⁵ На двадцять сьомому році Аси, царя юдейського, став Зімірі царем на 7 днів у Тірці, тим часом як народ облягав Гіббетон, що належав філістимлянам.
- ¹⁶ Як довідався народ у таборі, що Зімірі вчинив змову й убив царя, того ж таки дня в

таборі ввесь Ізраїль зробив царем Омрі, отамана над ізраїльським військом

17 Тоді Омрі з усім Ізраїлем відступив від Гіббетону й обложив Тірцу.

18 Побачивши Зімірі, що місто взято, ввійшов у башту царського палацу, запалив за собою царський палац і в вогні загинув,

19 за гріхи, що їх накоїв, чинивши те, що Господеві не довподоби, ходивши дорогою Єровоама і в його гріхах, якими той грішив, і вводив Ізраїля в гріх.

20 Решта дій Зімірі та зрада, що її вчинив, записані в літописній книзі царів ізраїльських.

21 Тоді народ ізраїльський розділився надвоє: одна половина народу стояла за Тівні, сина Гіната, щоб поставити його царем, друга половина - за Омрі.

22 Та люди, що були за Омрі, взяли гору над людьми, що були за Тівні, сина Гіната. Тівні помер, і царем став Омрі.

23 На тридцять першому році царювання Аси, царя юдейського, став Омрі царем над Ізраїлем і царював 12 років. У Тірці він царював 6 років.

24 Цей купив у Шемера за 2 таланти срібла гору Самарію, збудував гору і назвав місто, що збудував, за іменем Шемера, власника гори, - Самарія.

25 Омрі чинив зло в очах Господніх, був гірший від усіх, що були перед ним,

26 і ходив у всьому дорогою Єровоама, сина Навата, і в гріхах, якими той вводив у гріх Ізраїля, що довів до гніву Господа, Бога Ізраїля, своїми бовванами.

27 Решта дій Омрі, те, що він чинив, і його подвиги записані в літописній книзі царів ізраїльських.

28 І спочив Омрі зо своїми батьками, і поховано його в Самарії. Замість нього царював син його Ахав.

29 Ахав, син Омрі, став царем над Ізраїлем у тридцять восьмому році Аси, царя юдейського; і царював Ахав, син Омрі, над Ізраїлем у Самарії 22 роки.

30 Ахав, син Омрі, чинив зло в очах Господніх, гірш від усіх, що були перед ним.

31 Не досить було йому того, що ходив в гріхах Єровоама, сина Навата, - ні! він узяв за себе Єзавель, дочку Етбаала, царя сидонського, і заходився служити Ваалові й поклонятись йому.

32 Він поставив Ваалові жертовник у Вааловому храмі, що збудував у Самарії.

33 Зробив Ахав і Ашеру; додав багато й інших учинків, таких, що довів Господа, Бога Ізраїля, до гніву більш від усіх ізраїльських царів, що були перед ним.

34 За його часу Хієл з Бетелу відбудував Єрихон. На Авірамі, своєму первородному, він поклав його підвалину, а на Сегуві, своєму найменшому синові, поставив його ворота, за словом, що Господь сказав був через Ісуса Навина.

РОЗДІЛ: 17

1 Для тішбій, з Тішбе у Гілеаді, сказав до Ахава: «Так певно, як живе Господь, Бог Ізраїля, якому я служу, цими роками не буде ні роси, ні дощу, хіба на моє слово.»

2 І надійшло до нього таке слово Господнє:

3 «Іди звідси й повернися на схід сонця та сховайся коло Керіт-потoku, що на схід від Йордану.

4 Ти питимеш з потоку, а крукам я повелів, щоб постачали там тобі їжу.»

5 Пішов він і зробив на Господній наказ, і рушив, і оселився коло Керіт-потoku, що на схід від Йордану.

- ⁶ Круки приносили йому хліба й м'яса вранці та хліба й м'яса ввечері, а пив він з потоку.
- ⁷ Та ось по деякому часі висох потік, бо не було дощу в країні.
- ⁸ Тоді надійшло до нього таке слово Господнє:
- ⁹ «Встань, іди в Сарепту сидонську і перебувай там. Я повелів там удові, щоб давала тобі їсти.»
- ¹⁰ Устав він та й подався в Сарепту; прийшов до воріт міста, аж ось удовиця збирає дрова. Покликав він її та й каже: «Дай мені, будь ласка, трохи води з глечика напитись.»
- ¹¹ Як же вона йшла по воду, кликнув у слід і каже: «Приниси мені, будь ласка, і шматок хліба.»
- ¹² Вона ж каже: «Так певно, як живе Господь, Бог твій, нема в мене нічого печеного, тільки пригорща муки в посудині та трошки олії у глечику. Оце назбираю трохи дров та повернувшись, приготую, що маю, собі та синові, а там з'їмо й помремо.»
- ¹³ Ілля ж їй: «Не журись, іди й зроби, як сказала; тільки наперед спечи мені коржика і принеси сюди, собі ж і синові приготуєш опісля.
- ¹⁴ Так бо говорить Господь, Бог Ізраїля: Посуд з мукою не спорожниться, глечик з олією не опустіє аж до того дня, коли Господь пошле дощ на землю.»
- ¹⁵ Пішла вона й зробила, як сказав їй Ілля; і їла вона, він і її син довго.
- ¹⁶ Посуд з мукою не спорожнявався, глечик з олією не вичерпувався, за словом, що Господь сказав через Іллю.
- ¹⁷ Після цього занедужав син тієї жінки, що її була господа, і недуга його була така важка, що зостався без віддиху.
- ¹⁸ І каже вона до Іллі: «Що мені чинити з тобою, чоловіче Божий? Ти прийшов до мене на те, щоб нагадати мої гріхи та навести смерть на мого сина.»
- ¹⁹ А він сказав до неї: «Дай мені сюди твого сина.» І взяв у неї з лона, поніс його на гору у світлицю, де мешкав, та й поклав його на своїй постелі.
- ²⁰ Тоді візвав Господа словами: «Господи, Боже мій! Невже ж ти хочеш заподіяти таке зло вдовіці, де я гостював, щоб навести смерть на її сина?»
- ²¹ І простягся тричі над хлопчиком і візвав до Господа словами: «Господи, Боже мій, вчини так, błагаю, щоб душа цього хлопчика повернулась до нього!»
- ²² Почув Господь голос Іллі, і душа хлопцева повернулась до нього, і він ожив.
- ²³ Узав Ілля хлопця, зніс його зо світлиці вниз у хату та й передав матері, кажучи: «Дивися, син твій живий.»
- ²⁴ Жінка ж сказала Іллі: «Тепер я знаю, що ти - чоловік Божий та що слово Господнє в устах твоїх - правда.»

РОЗДІЛ: 18

По довгому часі надійшло до Іллі таке слово Господнє: «Іди, покажись Ахавові, бо я пошлю дощ на землю.»

² І пішов Ілля, щоб показатись Ахавові. Як же запанувала велика голоднеча в Самарії,

³ Ахав покликав Овдію, що був головним над домом, - а був він вельми богобоязливий,

⁴ і коли Єзавель викорінювала Господніх пророків, то Овдія забрав сто пророків і

ховав їх по півсотні в печері і постачав їм хліба й води.

5 Тож сказав Ахав Овдії: «Ходімо лишень по країні та загляньмо до всіх джерел і всіх потоків, чи не знайдемо де трави, щоб рятувати коней і мулів, щоб не довелось нам вирізувати худобу.»

6 І поділили вони собі землю, що мали обійти. Ахав пішов сам в один бік, а Овдія двигнувся сам у другий.

7 Та ось коли Овдія був у дорозі, йде йому назустріч Ілля. Впізнав він його, припав лицем до землі й каже: «Чи справді це ти, мій пане Ілле?»

8 Той йому відповідає: «Я! Іди, скажи твоєму панові: Ілля тут!»

9 Овдія ж каже: «Чим я провинився, що хочеш видати раба твого Ахавові, щоб убив мене?»

10 Так певно, як живе Господь, Бог твій, нема ні народу, ні царства, куди б не посилав твій пан тебе шукати. Як же йому казали: Його нема тут, - то він брав клятву з царства й народу, що тебе не знайшли.

11 І тепер ти кажеш: Іди, скажи твоєму панові: Ілля тут!

12 Таж як я піду, дух Господній занесе тебе, хто зна куди, і я прийду сповістити Ахавові, і він тебе не знайде, й уб'є мене! Раб же твій змолоду боявся Господа!

13 Хіба моєму панові не переказано, що я зробив тоді, коли Єзавель убивала Господніх пророків, як я сховав сто Господніх пророків по півсотні в печері і постачав їм хліба й води.

14 І ти тепер кажеш: Іди, скажи твоєму панові: Ілля тут! Таж він мене вб'є!»

15 Ілля ж сказав: «Так певно, як живе Господь сил, в якого я стою на службі: ще сьогодні я покажусь йому.»

16 От і пішов Овдія Ахавові назустріч і розповів йому все; Ахав вийшов назустріч Іллі.

17 Скоро Ахав уздрів Іллю, то сказав до нього: «То це ти той, що тривожиш Ізраїля?»

18 Він же відказує: «Не я тривожу Ізраїля, а ти й твоя родина, бо ви покинули заповіді Господні, і ти ходиш за Ваалами.

19 Пошли, отже, і склич до мене всього Ізраїля на Кармель-гору та й 450 пророків Ваала й 400 пророків Ашери, що годуються зо столу Єзавелі.»

20 І послав Ахав по всього Ізраїля й скликав пророків на Кармель-гору.

21 Тоді Ілля приступив до народу й каже: «Докіль кульгатимете на обидва боки? Коли Господь є Бог, ходіть за ним; коли ж це Ваал - ходіть за ним.» Не відповів йому народ нічого.

22 Тож далі сказав Ілля до народу: «Я зостався один пророк Господній, а пророків Ваала 450 чоловік.

23 Дайте нам двох бичків, і нехай вони виберуть собі одного бичка, розітнуть його на шматки й покладуть на дрова, але нехай не підпалюють; я ж приготую другого бичка й покладу його на дрова, але не підпалю.

24 Ви взивайте ім'я вашого бога, а я візву ім'я Господнє. Котрий Бог відповість вогнем, той буде Богом.» Увесь народ відповів: «Добре!»

25 Тоді Ілля сказав до Ваалових пророків: «Виберіть собі одного бичка й починайте перші, бо вас багато. Взивайте ім'я вашого бога, але вогню не підкладайте.»

26 Взяли вони від нього бичка, приготували його й кликали ім'я Ваала з ранку до полудня, промовляючи: «Ваале, почуй нас!» Та не було ні голосу, ні відповіді. І танцювали перед жертовником, що його були зробили.

27 Опівдні ж почав Ілля з них насміхатись і каже: «Кличте голосніше, бо він бог; може

він замислився або чимось заклопотаний, або в дорозі, або може й спить, - то прокинеться.»

28 І кликали вони ще голосніше і робили на собі, своїм звичаєм, нарізки мечами та списами, що аж кров з них дзюрчала.

29 Минув і полудень, а вони все ще біснувались, аж до тієї години, коли час був приносити вечірню жертву. Та не було ні голосу, ні відповіді, ні слуху.

30 Тоді Ілля сказав до народу: «Приступіть до мене!» І весь народ приступив до нього. І він знову поставив жертвник Господній, що був зруйнований.

31 Узяв Ілля 12 каменів за числом колін синів Якова, до якого Господь сказав був: Ізраїль буде твоє ім'я,

32 і склав з того каміння жертвник імені Господньому, та й обвів його навкруги ровом, що міг вмістити в собі зо два сати зерна.

33 Потім розклав дрова, розтяв бичка, поклав на дрова,

34 і повелів: «Наберіть чотири відра води та й вилийте на всепалення й на дрова!» І зроблено так. І повелів: «Зробіть це вдруге.» І зроблено вдруге. Далі повелів: «Зробіть це втретє.» І зроблено втретє,

35 так, що вода текла навкруги жертвника, і в рові було повно води.

36 А коли вже був час приносити вечірню жертву, приступив пророк Ілля й сказав: «Господи, Боже Авраама, Ісаака та Ізраїля! Покажи сьогодні, що ти - Бог в Ізраїлі, що я - твій слуга і що я вчинив це все за твоїм велінням.

37 Почуй мене, Господи, почуй мене, щоб цей народ зрозумів, що ти, Господи, - Бог, і що ти наvertsаєш їхні серця.»

38 І впав вогонь Господній з неба й пожер усе палення, дрова, каміння, й порошок, ба й воду висушив, що була в рові.

39 І ввесь народ, побачивши це, припав обличчям до землі й промовив: «Господь є Бог! Господь є Бог!»

40 Ілля ж повелів їм: «Хапайте Ваалових пророків! Не дайте ні одному з них утекти!» І похапали їх, і Ілля стягнув їх до Кішон-потoku й там повбивав їх.

41 Ілля сказав Ахавові: «Йди, їж і пий, бо чути шум великого дощу.»

42 Пішов Ахав їсти й пити, а Ілля вийшов на верх Кармелю, припав до землі й, нахиливши лице аж між коліна,

43 сказав своєму слугі: «Йди, подивись у бік моря.» Пішов той, подививсь і каже: «Нема нічого!» Ілля сказав знову: «Іди сім разів.»

44 За сьомим разом слуга каже: «Маленька хмарка, в долоню завбільшки, встає з моря.» І сказав Ілля: «Іди, скажи Ахавові: Запрягай і їдь, щоб не захопив тебе дощ.»

45 І вмить потемніло небо від хмари та від тучі, і линув потужний дощ. Сів Ахав на колісницю й поїхав у Єзреел.

46 На Іллю ж зійшла рука Господня і він, підперезавши боки, мчав перед Ахавом до входу в Єзреел.

РОЗДІЛ: 19

Ахав оповів Єзавелі все, що зробив Ілля та як він повбивав мечем усіх пророків.

2 Тоді послала Єзавель до Іллі посланця сказати; «Нехай же й мені те боги заподіють та ще причинять, коли я завтра о цій добі не зроблю з твоїм життям те, що ти зробив із життям кожного з них.»

- ³ Злякався Ілля, встав та й пішов звідти, щоб рятувати своє життя. Прийшов він у Версавію, що в Юдеї, і лишив там свого слугу;
- ⁴ сам же пішов у пустиню, день ходи; прийшов та й сів під ялівцем і почав просити собі смерти, кажучи: «Буде з мене! Тепер, Господи, візьми мою душу, бо я не ліпший від моїх батьків.»
- ⁵ Ліг він та й заснув під ялівцем. Аж ось торкнув його ангел і сказав йому: «Вставай, їж!»
- ⁶ Дивиться він, аж у головах у нього печений на камені корж і жбан з водою. З'їв він, напився та й ліг знов спати.
- ⁷ Та ангел Господній прийшов удруге, торкнув його й сказав: «Уставай та їж, бо далека тобі дорога.»
- ⁸ Встав він, з'їв, напився і, підкріпившись тією їжею, йшов сорок день і сорок ночей аж до Божої Хорив-гори.
- ⁹ Там він увійшов у печеру й переночував у ній. Аж ось прийшло до нього таке слово Господнє: «Чого ти тут, Ілле?»
- ¹⁰ Відповів: «Я палаю горливістю за Господа, Бога сил, бо сини Ізраїля покинули завіт твій, жертовники твої поруйнували й пророків твоїх вістрями повбивали. Зоставсь я один та вони намагаються й мене звести зо світу.»
- ¹¹ Господь сказав йому: «Вийди, встань на горі перед Господом.» І ось прийшов Господь. Великий, потужний вітер, що розривав гори й торощив скелі, йшов перед Господом; та не у вітрі Господь! Після вітру стався землетрус, та й не у землетрусі Господь!
- ¹² По землетрусі - вогонь, та не й у вогні Господь! Після вогню- тихесенький, лагідний вітрець.
- ¹³ Скоро Ілля його вчув, то затулив обличчя плащем, вийшов і став при вході в печеру. Тоді заговорив до нього голос: «Чого ти тут, Ілле?»
- ¹⁴ Він відрік: «Я палаю горливістю за Господа, Бога сил, бо сини Ізраїля покинули завіт твій, жертовники твої поруйнували і пророків твоїх лезами повбивали. Зоставсь я один, та вони намагаються й мене звести зо світу.»
- ¹⁵ Господь же йому сказав: «Іди, вернися своєю дорогою до Дамаської пустині, а як прийдеш туди, помажеш Хазаела царем над Арамом.
- ¹⁶ Потім помажеш Єгу, сина Німші, царем над Ізраїлем, і Єлисея, сина Сафата, з Авел-Мехоли, помажеш пророком замість себе.
- ¹⁷ Хто втече від меча Хазаела, того вб'є Єгу, а хто втече від меча Єгу, того вб'є Єлисей.
- ¹⁸ Я zostавлю собі в Ізраїлі сім тисяч, коліна яких не гнулись перед Ваалом і уста яких його не цілували.»
- ¹⁹ Пішов він звідти й знайшов Єлисея, сина Сафата, що орав дванадцятьма парами волів; сам він був при дванадцятій. Ілля пройшов попри нього й кинув на нього свій плащ.
- ²⁰ Єлисей же, покинувши волів, побіг слідом за Іллею й сказав: «Дозволь мені поцілувати батька й матір, тоді піду за тобою.» Той відповів йому: «Іди і повертайся назад, бо що належало до мене, те я зробив тобі.»
- ²¹ Єлисей лишив його, взяв пару волів і зарізав їх, а спаливши плуг, зварив воловину та й роздав людям, щоб їли. Тоді встав і пішов за Іллею й служив йому.

РОЗДІЛ: 20

Бен-Гадад, цар араміїський, зібрав усе своє військо - було з ним 32 царі з кіньми й колісницями - і вирушив, обложив Самарію й воював з нею.

² Він послав послів у місто до Ахава, царя ізраїльського,

³ і повелів йому сказати: «Так говорить Бен-Гадад: Срібло твоє й золото твоє - воно моє, жінки ж твої й діти твої - залишаться для тебе.»

⁴ Цар ізраїльський відповів йому так: «Як кажеш, пане мій царю, я твій з усім, що маю.»

⁵ Посли, однак же прийшли знову й сказали: «Так каже Бен-Гадад: Я посилаю тобі сказати, щоб ти дав мені срібло твоє і золото твоє, жінок твоїх і дітей твоїх.

⁶ Тож знай, що завтра о цій добі прийшло до тебе моїх слуг; вони обшукають твій дім і доми твоїх слуг, заберуть із собою все, що їм доподобило, та й винесуть геть.»

⁷ Тоді цар ізраїльський скликав усіх старших краю і сказав: «Бачите ясно, що він задумав зло на мене; він присилає до мене й вимагає моїх жінок і моїх дітей, тоді як я не відмовив йому мого срібла й мого золота.»

⁸ Старші всі й увесь народ йому відказали: «Не слухай, не згоджуйся!»

⁹ Тоді він відповів так послам Бен-Гадада: «Скажіть моєму панові цареві: Усе, що ти жадав від твого слуги за першим разом, зроблю; цього ж не можу зробити.» І пішли послы і віднесли йому відповідь.

¹⁰ Тоді Бен-Гадад прислав йому сказати: «Нехай боги сяке й таке мені заподіють та ще й причинять, коли самарійського пороку стане на те, щоб узяти по жмені всім людям, що ось зо мною.»

¹¹ А цар ізраїльський відповів: «Скажіть йому: Хто підперізується зброєю, нехай не чваниться так, як той, хто її скидає.»

¹² Як тільки Бен-Гадад почув це, а він саме випивав з царями під шатрами, то повелів своїм слугам: «На місце!» І ті облягли місто.

¹³ Та ось один пророк приступив до Ахава, царя ізраїльського, і каже: «Так говорить Господь: Чи бачиш цей великий натовп? Сьогодні видам тобі його в руки, щоб ти знав, що я - Господь.»

¹⁴ Ахав спитав: «Через кого?» А пророк відповів: «Так говорить Господь: Через вояків, що під окружними начальниками.» Той спитав далі: «Хто розпочне битву?» Пророк відповів: «Ти!»

¹⁵ Ахав зробив перегляд вояків, що під окружними начальниками; було їх 232. По тому ж зробив перегляд усього народу, усіх синів Ізраїля; 7 000 було їх.

¹⁶ Вирушили вони опівдні, тим часом як Бен-Гадад напивсь під шатрами до п'яна, сам він і 32 царі, що прийшли йому на підмогу.

¹⁷ Першими двинулися молоді хлопці, що під окружними начальниками. Послали й звістили про це Бен-Гадада: «Вирушили мужі з Самарії.»

¹⁸ І повелів він: «Як вони вийшли з мирними намірами, схопіть їх живцем; та як вони вийшли для битви, все одно схопіть їх живцем!»

¹⁹ Вирушили, отже, з міста: молоді хлопці, що під окружними начальниками, а за ними військо,

²⁰ і кожен ударив на свого противника. Арамії утекли, Ізраїль же погнався за ними. Бен-Гадад, цар араміїський, втік на коні зо своєю кіннотою.

²¹ Рушив тоді цар ізраїльський, забрав коні й колісницю й завдав араміям величезної поразки.

- 22** Приступив пророк до ізраїльського царя та й сказав йому: «Вважай, тримайся мужньо й міркуй добре, що тобі робити, бо на той рік наступить знов на тебе цар араміський.»
- 23** Слуги царя араміського сказали йому: «Бог їхній - це Бог гір, тим і взяли вони над нами гору. Якщо ж будемо битися з ними на рівнині, напевне їх переможемо.
- 24** Тож зроби от що: відішли усіх царів з їхніх місць і замість них постав отаманів.
- 25** Наwerbуй собі стільки війська, скільки загинуло в тебе, і коней, скільки було, й колісниць, скільки було, та й битимемося з ними на рівнині. Тоді ми напевне візьмемо гору над ними.» Послухав він ради і зробив так.
- 26** На другий рік зібрав Бен-Гадад араміїв і двигнувся під Афек на війну проти Ізраїля.
- 27** Зібрались і сини Ізраїля й, набравши живности, вирушили їм назустріч. Отаборилися сини Ізраїля навпроти них, неначе двоє стад кіз, тим часом як арамії вкрили землю.
- 28** Прийшов Божий чоловік до царя ізраїльського й сказав: «Так говорить Господь: За те, що арамії кажуть: Господь є Бог гір, не Бог долини, я дам тобі у руки цей великий натовп, і ви визнаєте, що я - Господь.»
- 29** Сім день стояли вони табором одні проти одних, а сьомого дня відбувся бій, і сини Ізраїля в один день поклали трупом 100 000 араміських піхотинців.
- 30** Решта ж утекла в Афек, у місто, але там обвалився мур на 27 000 тих, що zostалися. Утік і Бен-Гадад у місто й переховувався з покою до покою.
- 31** Кажуть йому його слуги: «Чули ми, що царі ізраїльські милосердні: дозволять, отже, нам одягти наші крижі у вереття, а на голови взяти мотузки, та й піти до царя ізраїльського. Може він залишить тебе живим.»
- 32** Підперезались вони вереттям і з мотузками на головах пішли до царя ізраїльського та й сказали: «Слуга твій Бен-Гадад звелів сказати: залиш мене живим!» Той же спитав: «То він ще жив? Він - брат мій!»
- 33** Люди ці взяли те за добрий знак і чимдуж ухопили його за слово й сказали: «Бен-Гадад - твій брат?» Ахав же каже: «Ідіть й приведіть його.» Вийшов до нього Бен-Гадад, і він посадив його на колісницю.
- 34** Бен-Гадад сказав йому: «Я поверну тобі міста, що батько мій забрав у твого батька, і ти поставиш собі в Дамаску базари, як мій батько мав в Самарії. Відпусти ж мене при цій умові!» І зробивши з ним умову, Ахав відпустив його.
- 35** Один з пророчих учнів, за наказом Господнім, сказав своєму товаришеві: «Вдар мене!» Той же не хотів його бити.
- 36** Перший сказав до нього: «Що ти не послухав слова Господнього, то як тільки вийдеш від мене, вмертвить тебе лев.» Не встиг той відійти від нього, як наскочив на нього лев і вмертвив його.
- 37** Зустрів пророк другого чоловіка й каже: «Вдар мене!» Той вдарив його і поранив.
- 38** Тоді пророк пішов і став чекати царя на дорозі, -а зробив він себе незнаним, зав'язавши перев'язкою собі очі.
- 39** Коли ж цар проходив проз, він кликнув до царя й сказав: «Слуга твій кинувся у вир битви, аж ось хтось приступив до мене й привів до мене чоловіка й каже: Постережи цього чоловіка! Як же він утече, то віддаси за нього свою душу, або мусиш відважити талант срібла.
- 40** Тим часом же як твій слуга робив то те, то се, той якось зник.» Цар ізраїльський йому каже: «Нехай буде за твоїм вироком. Ти сам присудив його собі.»
- 41** Той зняв притьмом з очей пов'язь, і цар ізраїльський упізнав, що він був одним із

пророків.

⁴² Той же сказав йому: «Так говорить Господь: Тому, що ти випустив з рук чоловіка, якого я обрік на проклін, твоя душа буде за його душу й твій народ за його народ.»

⁴³ І пішов цар ізраїльський додому сумний й сердитий, і прибув у Самарію.

РОЗДІЛ: 21

Після цих подій сталось таке: у Навота езреелія був виноградник у Єзреелі коло палати Ахава, царя самарійського.

² Раз якось каже Ахав Навотові: «Відступи мені свій виноградник, я зроблю собі з нього город, бо він так близько до моєї палати. Я тобі дам за нього ліпший виноградник, або, як хочеш, заплачу тобі за нього грошима.»

³ Навот відповів Ахавові: «Борони мене, Господи, щоб я відступив тобі спадщину моїх батьків!»

⁴ Повернувся Ахав у свою палату, сумний та сердитий із-за відповіді, що йому дав Навот езреелій, коли сказав: Не можу відпустити тобі спадщину моїх батьків. Кинувся на ліжко, одвернув обличчя й не хотів нічого їсти.

⁵ Ввійшла до нього його жінка Єзавель і каже йому: «Чого ти такий сумний, що й хліба не їси?»

⁶ Він відповів їй: «Я розмовляв з Навотом езреелієм і кажу йому: відпусти мені свій виноградник за гроші, або, як хочеш, дам тобі за нього другий, а він мені: Не можу відступити тобі мого виноградника.»

⁷ Тут Єзавель, його жінка, йому й мовить: «Добрий мені з тебе цар над Ізраїлем! Устань, їж і не журися; я дам тобі виноградник Навота, езреелія.»

⁸ І написала вона ім'ям Ахава листи, запечатала їх його печаттю та й послала до старших та значних, що жили з Навотом у його місті.

⁹ У листах же писала таке: «Оголосить піст і посадить Навота на чолі народу.

¹⁰ Навпроти нього посадить двох нікчем, які свідчили б проти нього й казали: Ти хулив Бога й царя! Потім виведіть його та й побийте камінням на смерть.»

¹¹ Мужі його (Навота) міста, старші й значні, що жили з ним у місті, зробили так, як наказала їм Єзавель, як стояло написано в листах, що їм послала.

¹² Оголосили піст і посадили Навота на чолі народу.

¹³ Прийшло й двоє нікчем і посідали навпроти нього, і стали ті недобрі люди перед народом свідчити проти Навота й казати: Навот, мовляв, хулив Бога й царя. І вивели його за місто й побили камінням на смерть.

¹⁴ А тоді послали сповістити Єзавель: «Навота побито камінням, він умер.»

¹⁵ Як тільки почула Єзавель, що Навота побито камінням і що він умер, сказала Ахавові: «Вставай, забирай виноградник Навота езреелія, що не хотів тобі його дати за гроші, бо Навот уже не живе, він умер.»

¹⁶ Коли Ахав почув, що Навот умер, устав він і пішов у виноградник Навота, езреелія, щоб його посісти.

¹⁷ Тоді до Іллі тішбія надійшло таке слово Господнє:

¹⁸ «Встань, іди назустріч Ахавові, цареві ізраїльському, що в Самарії. Він саме тепер у винограднику Навота, він зійшов туди, щоб його собі забрати.

¹⁹ Скажи йому: Так говорить Господь: То ти убив та ще береш у посідання? - Далі скажи: Так говорить Господь: На тому самому місці, де пси лизали кров Навота,

лизатимуть вони твою кров.»

20 Ахав сказав до Іллі: «Таки знайшов єси мене, вороже?» Той відповів: «Знайшов, бо ти запродав себе, щоб робити зло в очах Господніх.

21 Я наведу на тебе лихо; я вимету тебе геть, я викоріню в Ахава все чоловічої статі, усіх рабів і вільних в Ізраїлі.

22 Я зроблю з твоїм домом так, як зробив з домом Єровоама, сина Навата, і з домом Вааси, сина Ахії, бо ти мене довів до гніву і ввів у гріх Ізраїля.»

23 Та й проти Єзавелі вирік Господь: «Пси пожеруть Єзавель на єзреельському полі.

24 Хто в Ахава помре в місті, того пожеруть пси, а хто помре у полі, клюватимуть птиці небесні.»

25 І справді не було нікого такого, як Ахав, що (так) запродався б чинити зло в очах Господніх, а до того підводила його Єзавель, жінка його.

26 Він виробляв гидоти над усяку міру, ходивши слідом за бовванами, зовсім так, як чинили аморії, що їх Господь прогнав був перед синами Ізраїля.

27 Почувши ті слова, Ахав роздер на собі одержу, надягнув на тіло вереття, постив, спав у веретті і ходив пригноблений.

28 І надійшло до Іллі тішбія таке слово Господнє:

29 «Чи ти бачив, як Ахав упокоривсь передо мною? За те, що він упокоривсь передо мною, не наведу лиха за його життя; за життя його сина наведу лихо на його дім.»

РОЗДІЛ: 22

Минуло 3 роки спокійно і не було війни між Арамом та Ізраїлем.

2 На третьому ж році прибув Йосафат, цар юдейський, до царя ізраїльського.

3 Цар ізраїльський сказав до своїх слуг: «Чи ви знаєте, що Рамот гілеадський нам належить? Ми ж мовчимо, не відбираємо його з рук царя араміського.»

4 Потім сказав Йосафатові: «Підеш зо мною на війну проти Рамоту гілеадського?» Йосафат відповів цареві ізраїльському: «Я - як і ти, мій народ, як твій народ, мої коні, як твої коні.»

5 Однак же Йосафат сказав до царя ізраїльського: «Спитай, будь ласка, сьогодні ж про це Господа.»

6 Зібрав цар ізраїльський пророків, щось із 400 чоловік, і спитав їх: «Чи йти мені проти Рамоту гілеадського на війну, чи облишити?» Ті відповіли: «Іди, Господь видасть його цареві в руки.»

7 Та Йосафат спитав: «А чи немає тут часом ще й Господнього пророка, щоб нам його спитати?»

8 Цар ізраїльський відповів Йосафатові: «Є ще один такий, через якого можна б спитати Господа, та я його не люблю, бо він нічого доброго мені не пророкує, саме лихе. Це - Міхей, син Імли.» Йосафат же каже: «Не говори так, царю!»

9 Покликав цар ізраїльський одного скопця й повелів: «Іди скоро по Міхея, сина Імли.»

10 Тим часом цар ізраїльський і Йосафат, цар юдейський, одягнені в пишні шати, сиділи на площі перед брамою в Самарії, кожний на своєму престолі, а всі пророки віщували перед ними.

11 Седекія, син Ханаани, зробив собі навіть залізні роги та й каже: «Так говорить Господь: Цими ти виколеш араміїв геть до одного!»

- 12** І всі пророки пророкували так само й казали: «Іди на Рамот гілеадський! Пощастить тобі, Господь дасть його цареві в руки.»
- 13** Посланець же, що пішов кликати Міхея, каже йому: «Усі пророки в один голос віщують цареві добро, нехай же й твоє слово пристає до гурту, віщуй і ти добро.»
- 14** Міхей же відповів: «Так певно, як живе Господь! Тільки те, що скаже мені Господь, те скажу я.»
- 15** Як же прийшов він до царя, питає в нього цар: «Міхею! Чи нам іти війною на Рамот гілеадський, чи облишити?» Той відповів йому: «Іди, пощастить тобі, Господь дасть його цареві в руки.»
- 16** Цар же сказав йому: «Скільки то разів маю тебе заклинати, щоб ти говорив мені іменем Господнім лише правду?»
- 17** Тоді Міхей сказав: «Я бачу всього Ізраїля розсипаного по горах, неначе вівці, що в них пастуха немає. Господь сказав: Нема в них пана! Хай кожний в мирі повертається додому!»
- 18** Цар ізраїльський сказав Йосафатові: «Чи я ж не казав тобі, що він не віщує мені нічого доброго, тільки лихе?»
- 19** І каже Міхей: «Вислухай слово Господнє: Я бачив Господа, що сидів на своєму престолі й все небесне військо праворуч і ліворуч коло нього.
- 20** Господь спитав: Хто підманив би Ахава, щоб вирушив під Рамот гілеадський і там загинув? Той з них говорив так, а той інакше.
- 21** Тоді приступив один дух, став перед Господом та й каже: Я підманю його. Господь спитав: Чим?
- 22** І відповів той: Я вийду й зроблюсь духом неправди в устах усіх його пророків. Господь сказав: Тобі вдасться його підманути; іди й зроби так.
- 23** Оце ж, як бачиш, Господь уклав в уста усіх цих твоїх пророків дух неправди, бо Господь виповів лихо на тебе.»
- 24** Тоді Седекія, син Ханаани, приступив і вдарив Міхея по щоці та й каже: «Як? То дух Господній відійшов від мене, щоб говорити в тобі?»
- 25** Міхей же: «Ти знаєш про це того дня, як бігатимеш від покою до покою, щоб сховатись.»
- 26** А цар ізраїльський повелів: «Візьми Міхея й одведи його до Аммона, міського начальника, та до Йоаса царевича,
- 27** і скажи їм: Так говорить цар: Посадіть його в тюрму та давайте хліба скупю та води скупю, покінь я повернуся щасливо.»
- 28** А Міхей сказав: «А що ти справді повернешся щасливо, того Господь не говорив через мене.»
- 29** От і вирушили цар ізраїльський та Йосафат, цар юдейський, на Рамот гілеадський.
- 30** Цар ізраїльський і каже Йосафатові: «Я перевдягнусь і піду до бою, ти ж будь у твоїй одежі.» І перевдягнувся цар ізраїльський і пішов до бою.
- 31** Цар же араміський повелів 32 отаманам своїх колісниць: «Не нападайте ні на малого, ні на великого, тільки на одного царя ізраїльського.»
- 32** Як тільки отамани колісниць побачили Йосафата, то подумали: «Це напевне цар ізраїльський!» І обернулись у його бік, щоб ударити на нього, але Йосафат закричав.
- 33** Коли ж побачили, що то не цар ізраїльський, то перестали за ним гнатись.
- 34** Один же чоловік нап'яв навмання лука й поцілів царя ізраїльського між поясом та бронею. Той повелів своєму візникові: «Поверни віжки й вивези мене з бою, бо

почуваю себе погано.»

35 Та битва того дня дедалі більш закипала. Цар стояв на колісниці проти араміїв, а ввечорі сконав. Кров з рани стікала в колісницю.

36 А як заходило сонце, рознісся по таборі крик: «Кожний повертайся у своє місто; кожний у свою землю!

37 Цар помер!» Привезли царя в Самарію й поховали в Самарії.

38 Як же обмивали колісницю в ставу в Самарії, - в нім милися блудниці, - пси лизали його кров, за словом, що сказав був Господь.

39 Решта дій Ахава, все, що він чинив, про будинок із слонової кости, що збудував, про всі міста, що збудував, - усе це записано в літописній книзі царів ізраїльських.

40 І спочив Ахав зо своїми батьками, а замість нього став царем його син Ахазія.

41 Йосафат, син Аси, став царем у Юдеї на четвертому році Ахава, царя ізраїльського.

42 Було Йосафатові 35 років, як став царем і царював він 25 років у Єрусалимі. Матір його звалась Азува, дочка Шілхі.

43 Він ходив у всьому дорогою батька свого Аси, не звертав з неї, і чинив те, що Господеві було доподоби.

44 Однак узвиш він не усунув, народ усе ще жертвував і кадив на висотах.

45 Йосафат жив у мирі з царем ізраїльським.

46 Решта дій Йосафата, і подвиги, що вчинив, і війни, які провадив, записані у літописній книзі царів юдейських.

47 Він вигубив із землі залишки гієродулок, що були zostались із часів його батька Аси.

48 Не було тоді наставленого царя в Едомі.

49 Цар Йосафат набудував таршішських кораблів, щоб ходити в Офір за золотом; та не міг туди піти, бо кораблі розбились у Еціон-Гевері.

50 Казав тоді Ахазія, син Ахава, Йосафатові: «Нехай мої слуги йдуть із твоїми слугами на кораблях.» Йосафат же не схотів.

51 І спочив Йосафат зо своїми батьками, і поховали його коло його батьків у місті Давида, його предка. Замість нього став царем син його Йорам.

52 Ахазія, син Ахава, став царем у Самарії над Ізраїлем у 17 році Йосафата, царя юдейського, і царював 2 роки над Ізраїлем.

53 Він чинив те, що Господеві не доподоби, і ходив дорогою батька свого й дорогою матері своєї, і дорогою Єровоама, сина Навата, що ввів Ізраїля у гріх.

54 Він служив Ваалові, падав перед ним ниць і доводив до гніву Господа, Бога Ізраїля, цілком так само, як чинив його батько.

For other languages please go to www.wordproject.org